

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
НУРЛАТ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
НУРЛАТ ШӘҺӘРЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

2022 елның 15 декабре

№84

**«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре»
муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне раслау
хакында**

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы федераль закон, муниципаль берәмлек уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне (1 нче кушымта) расларга.
2. «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында» Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының 18.11.2019 № 125/1 карары үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында бастырырга <http://nurlat.tatarstan.ru/>.
4. Әлеге карар басылып чыккан көнненән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Нурлат шәһәре Советы рәисе

А.С. Әхмәтшин

**«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре»
муниципаль берәмлегендә Бюджет процессы турында нигезләмә**

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлегендә (алга таба - шәһәр) бюджет процессы турында нигезләмә шәһәр бюджеты керемнәрен булдыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру, шәһәр бюджеты проектын төзү һәм карау, шәһәр бюджетының үтәлешен раслау һәм үтәү, бюджет исәбен алуны гамәлгә ашыруны тикшереп торуга, бюджет хисабын төзү, карау һәм раслау барышында, шулай ук муниципаль бурычларны гамәлгә ашыру һәм жайга салу процессында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала.

1 статья. Бюджет процессының хокукий нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлеге уставы (алга таба - шәһәр уставы), Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка нормалары нигезендә эшләнә.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм төшенчәләр әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән норматив актлардагы мәгънәсендә кулланыла.

3. Шәһәрнең жирле үзидарә органнары бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларны үз компетенцияләре чикләрендә РФ БК нигезендә кабул итә.

2 статья. Шәһәр бюджеты турындагы карарның вакыт эчендә гамәлдә булуы

1. Шәһәр бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр РФ БК һәм (яисә) бюджет турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елның 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Финанс елы календарь елга туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

2. Шәһәр бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң 10 көннән дө соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

3 статья. Шәһәрнең бюджет вәкаләтләре

1. Шәһәрнең бюджет вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:
шәһәр бюджеты проектын төзү һәм карау, шәһәр бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп торуга һәм шәһәр бюджеты үтәлеше турындагы хисапны раслау тәртибен билгеләү;

шәһәр бюджеты проектын төзү һәм карау, шәһәр бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору, шәһәр бюджеты үтәлеше турында хисап төзү һәм раслау;

шәһәрнең чыгым йөкләмәләрен билгеләү һәм үтәү;

шәһәр бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү тәртибен билгеләү, шәһәр бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү;

муниципаль хисаплашуларны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү, муниципаль бурыч белән идарә итү һәм муниципаль активлар белән идарә итү;

жирле бюджетка караган өлештә Россия Федерациясә бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү;

РФ БК тарафыннан жирле үзидарә органнарының бюджет вәкаләтләренә кертелгән башка бюджет вәкаләтләре.

4 статья. Шәһәр бюджетының хокукий формасы

1. Шәһәр бюджеты «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы (алга таба - Шәһәр Советы) карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

2. Шәһәр бюджеты муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен каралган.

Жирле үзидарә органнары тарафыннан мәгарифнең башка рәвешләреннән файдалану һәм шәһәрнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен акча тоту рөхсәт ителми.

3. Шәһәр бюджетында Россия Федерациясенәң бюджет классификациясә нигезендә аерым дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган шәһәрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләр гамәлгә ашырылуға бәйлә рәвештә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен үтәүгә һәм шәһәрнең чыгым йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелгән чаралар аерым тәртиптә карала.

5 статья. Бюджет классификациясә

1. Шәһәр бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет (бухгалтерлык) исәбен алып бару, бюджет (бухгалтерлык) һәм башка финанс хисаплылыгын төзү Россия Федерациясә Бюджет классификациясә нигезендә гамәлгә ашырыла.

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Финанс -бюджет палатасы (алга таба - Финанс-бюджет палатасы) төп администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча подваллар кодлары исемлеген раслый.

Шәһәр бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр исемлеге чыгымнарның ведомство структурасы составында шәһәр бюджеты турында шәһәр Советы карары белән билгеләнә.

Шәһәр бюджеты чыгымнары төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) исемлеге шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карары белән шәһәр бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы составында йә шәһәр бюджетының жыелма бюджет язмасы билгеләнгән очракларда раслана.

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясында каралган инициатив проектка, бюджетара трансфертның һәр гавами

норматив йөкләмәсенә, бюджетлар чыгымнары классификациясенәң уникаль кодлары бирелә.

Шәһәр бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары, әгәр РФ БК башкача билгеләнмәгән булса, шәһәр бюджетының үтәләшен тәзүне һәм оештыруны гамәлгә ашыручы Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

Шәһәр бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары, аларны финанс белән тәэмин итү максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбеннән гамәлгә ашырыла, күрсәтелгән бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм максатчан билгеләнештәге башка бюджетара трансфертлар күрсәтелгән бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм максатчан билгеләнешле булган башка бюджетара трансфертлар бирелә торган шәһәр бюджеты үтәләшен тәзүне һәм оештыруны гамәлгә ашыручы финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы исемлеге шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarын раслаганда шәһәр Советы карары белән раслана.

Финанс-бюджет палатасы шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының төп администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган төрләре исемлеген раслый.

6 статья. Шәһәрдә бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. Шәһәрдә бюджет процессы Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Шәһәрдә бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:

1) шәһәр бюджеты проектын тәзү;

2) шәһәр бюджетын карау һәм раслау;

3) шәһәр бюджетын үтәү;

4) бюджет хисаплылыгын тәзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау;

5) муниципаль финанс контроле.

7 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Нурлат шәһәре башлыгы (алга таба - бүлек);

Шәһәр Советы;

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты (алга таба - башкарма комитет);

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының финанс-бюджет палатасы (алга таба - килешү буенча финанс-бюджет палатасы);

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының контроль-хисап палатасы (алга таба - Контроль-хисап палатасы) килешү буенча;

Федераль казначылык идарәсенәң Татарстан Республикасы буенча территориаль бүлеге (алга таба - ОФК) (килешү буенча);

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Казначылык департаменты территориаль бүлекчәсе (алга таба - ТОДК) (килешү буенча);

Бюджет акчаларын баш бүлүче (алга таба - ГРБС), бюджет акчаларын бүлүчеләр (алга таба - РБС);

Баш администраторлар, шәһәр бюджеты керемнәре администраторлары;

Шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторлары, администраторлары;

Бюджет чараларын алуучылар.

8 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Шәһәр Советы:

1) шәһәр бюджетын һәм аның үтәләше турындагы хисапны карый һәм раслый, шәһәр бюджетын үтәүнең аерым мәсьәләләрен карау барышында тикшереп тора;

2) тышкы муниципаль финанс контроле органнарының хокукый статусын төзи һәм билгели;

3) жирле салымнар кертә, алар буенча салым ставкаларын билгели һәм салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары тарафыннан бирелгән хокуклар чикләрендә жирле салымнар буенча салым ташламалары бирә;

4) шәһәр бюджеты үтәләше турында еллык хисапның тышкы тикшерүнең контроль-хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашыру тәртибен шәһәр Советы карары белән билгели;

5) «Парламент контроле турында» 2013 елның 7 маендагы 77-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенә закон чыгару (вәкиллеке) һәм башкарма органнарын оештыруның гомуми принциплары турында» 1999 елның 6 октябрдәгә 184-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе Хисап палатасы турында» 2013 елның 5 апрелдәгә 41-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралдәгә 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, шулай ук шәһәр уставлары нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

Шәһәр Советына аның Россия Федерациясе Конституциясендә, РФ БК, Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча компетенциясе чикләрендә аның вәкаләтләрен тәэмин итү өчен барлык кирәкле мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Районның башкарма комитеты:

1) шәһәрнең социаль-иқтисади үсеш фаразын эшләү тәртибен билгели;

2) шәһәр бюджеты проектын төзү тәртибен билгели;

3) шәһәр бюджеты проектын төзүне тәэмин итә (бюджет проекты һәм уртача сроклы финанс планы);

4) шәһәр Советын раслауга кирәкле документлар һәм материаллар белән шәһәр бюджеты проекты кертә;

5) бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;

6) шәһәр бюджетының үтәләшен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэмин итә;

7) шәһәр Советын раслауга шәһәр бюджетының үтәләше турында хисап бирә;

8) агымдагы финанс елының беренче кварталы, яртыеллыгы һәм тугыз ае өчен шәһәр бюджеты үтәләше турында хисап раслый һәм аны шәһәр Советына һәм Контроль-хисап палатасына жиберә;

9) шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

10) юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук Россия Федерациясе БК 78 статьясы таләпләре нигезендә Товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүче физик затларга субсидияләр бирү тәртибен билгели;

11) казна учреждениеләре булып тормаган коммерциягә карамаган оешмаларга муниципаль милеккә капитал төзелеш объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга яисә муниципаль милеккә күчмәс мөлкәт объектларын сатып алуга субсидияләр (субсидияләр) бирү тәртибен (РФ БК 78.1 маддәсе таләпләре нигезендә субсидияләр) билгели;

12) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга капитал төзелеш объектларына һәм (яисә) күчмәс мөлкәт объектларын шәһәр акчалары исәбеннән сатып алуга бюджет инвестицияләре бирү тәртибен билгели;

13) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль бирем формалаштыру тәртибен һәм муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итү тәртибен билгели;

14) муниципаль программаларны эшләү, аларны төзү һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибен билгели;

15) шәһәр исемнән РФ БК һәм Шәһәр Уставы нигезендә муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыра;

16) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәмин итә;

17) шәһәр исемнән муниципаль гарантияләрне шәһәр Советы карарында күрсәтелгән гарантияләрнең чираттагы елга һәм план чорына күрсәтелгән гомуми суммасы чикләрендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә бирә;

18) эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

19) РФ БК билгеләгән һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Финанс-бюджет палатасы:

1) шәһәр бюджеты проектын төзи, аны шәһәр Советына кертү өчен кирәкле документлар һәм материаллар белән тәкъдим итә;

2) шәһәр бюджетын үтәүне оештыра;

3) Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә шәһәр бюджетының касса үтәлеше турында айлык отчет төзи һәм бирә;

4) шәһәр бюджеты проектын төзү һәм шәһәр бюджеты үтәлеше турында хисап ясау өчен кирәкле төп күрсәтмә бирүчеләрдән, акча алучылардан һәм материаллар ала;

5) шәһәр бюджетының җыелма бюджет язмасын төзи һәм алып бара;

6) шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара, аны Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшыра;

7) шәһәр бюджеты акчалары белән операцияләр башкара;

8) муниципаль озак вакытлы китап алып бара. Муниципаль бурыч китабына әлеге йөкләмәләр төрләре буенча шәһәрнең бурыч йөкләмәләре күләме, аларны барлыкка китерү һәм үтәү (башка нигезләр буенча туктату) датасы, йөкләмәләрне тәмин итү рәвешләре турында белешмәләр, шулай ук муниципаль бурыч китабына кертү тәртибе һәм вакыты башкарма комитет тарафыннан билгеләнә торган башка мәгълүмат кертелә;

9) касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук шәһәр бюджеты керемнәренең баш администраторлары, шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрне тапшыру составын һәм срокларын билгели;

10) бюджет чараларын баш бүлүчеләрнең (күрсәтмәчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибен билгели, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп;

11) шәһәр бюджетын касса үтәгәндә бердәм бюджет счетларына акчалар белән идарә итә;

12) шәһәр казнасыннан түләтүләр турында суд карарларын үтәүгә бәйле башкарма документларның һәм башка документларның исәбен алып бара һәм саклауны гамәлгә ашыра;

13) шәһәрнең бюджет хисабын төзи;

14) ведомство буйсынуындагы эш бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

15) бюджет йөкләмәләре лимитлары акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алучылар өчен билгели;

16) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек итә;

17) РФ БК билгеләгән һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

4. Контроль-хисап палатасы РФ БК, Контроль-хисап палатасы, әлеге Нигезләмә турында нигезләмәдә билгеләнгән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Контроль-хисап палатасы шулай ук бюджет вәкаләтләрен түбәндәгеләр буенча гамәлгә ашыра:

1) федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрен исәпкә алып һәм шәһәр бюджетының үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү;

2) бюджет акчаларынан файдалануның экономиясен һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелеккә аудит;

3) шәһәр бюджеты турындагы карарлар проектларына экспертиза, шул исәптән күрсәткечләрен (параметрларның һәм характеристикаларның) нигезләгә;

4) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

5) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6) бюджет чараларын баш урнаштыручылар, бюджет керемнәрен баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының төп администраторлары) тарафыннан эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

7) «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрен контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлеген гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләр.

Әлеге пунктта каралган контроль-хисап палатасының бюджет вәкаләтләре «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрен контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлеген гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән нигезләмәләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет акчаларының баш бүлүчесе:

1) расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларынан файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

2) үзенә буйсынган күрсәтмә бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

3) үзенә расланган бюджет йөкләмәләре һәм бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә башкарылырга тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы күрсәтмә бирүчеләр һәм бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм шәһәр бюджетының тиешле өлешен башкара;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәрне төзи һәм раслый;

10) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе БК билгеләгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэмин итә;

11) бюджет акчаларының баш бүлүчесенең бюджет хисабын төзи;

12) үзенә буйсынучы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча шәһәр исемнән җавап бирә;

13) РФ БК билгеләгән һәм аның нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

14) шәһәр исемнән судта шәһәргә карата дөгьвалар буенча җавап бирүче вәкиле сыйфатында чыгыш ясый:

а) җирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны ведомстволарныкы буенча, шул исәптән законга яисә башка хокукый актка туры килми торган җирле үзидарә органнары актларын чыгару нәтижәсендә каплау турында;

б) акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын, казна учреждениесеннән - бурычлыны, аның шәхси счетын (счетов) федераль казначылык органында, Финанс-бюджет палатасында, Россия Федерациясенәң бюджеттан тыш дөүләт фонды идарәсе органында (Россия Федерациясе Үзәк банкы учреждениесендә яисә кредит оешмасында) ачылмаган акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын түләтү турында;

в) казна учреждениесе булып торучы бюджет акчаларын алучыга аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары җитмәгәндә тәкъдим ителә;

г) муниципаль берәмлеккә карата федераль закон нигезендә гавами-хокукый белем мәнфәгатләрен Россия Федерациясе бюджет законнары нигезендә шәһәр бюджеты акчаларын баш урнаштыручының вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы орган тапшыра торган башка дөгьвалар буенча.

Шәһәр бюджеты акчаларын баш бүлүче судта Россия Федерациясе Граждан кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендә регресс тәртибендә акчаларны түләтү турындагы дөгьвалар буенча дөгьвачы вәкиле сыйфатында муниципаль берәмлек исемнән чыгыш ясый, аларның гамәлләре (гамәл кылмаулары) шәһәр казнасы хисабына зыянны каплауга китергән затларга.

6. Бюджет чараларын гамәлгә ашыру:

1) шәһәр бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы күрсәткечләр һәм (яисә) бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм шәһәр бюджетының тиешле өлешен башкара;

3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

4) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе БК билгеләгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэмин итә;

5) бюджет акчаларының тиешле баш идарәчесе тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларының баш бүлүчесенең үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Шәһәр бюджеты керемнәренең баш администраторы:

1) үзенә буйсынган шәһәр бюджеты керемнәренең администраторлары исемлеген төзи;

2) урта сроклы финанс планын һәм (яисә) шәһәр бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр бирә;

3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) шәһәр бюджеты керемнәренең баш администраторының бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясә керемнәре чыганакалары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганакалары реестрына беркетелгән керем чыганакалары турындагы белешмәләрне кертү өчен;

6) Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджетка керемнәр керүне фаразлау методикасын раслай;

7) РФ БК билгеләгән һәм аның нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Шәһәр бюджеты керемнәре администраторы:

1) бюджетка түләүләренә, пеняларны һәм штрафларны башкаруның тулысынча һәм үз вакытында башкарылуын исәпләп чыгаруны, исәпкә алуны һәм тикшереп торуну гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр буенча бурыч, пенялар һәм штрафлар түлөтүне гамәлгә ашыра;

3) шәһәр бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүләренә, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммага исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карар кабул итә һәм Россия Федерациясә Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларына түләүләренә исәпләү (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренең баш администраторына шәһәр бюджеты керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләрне һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында дәүләт мөгълүмат системасына муниципаль хезмәтләр өчен физик һәм юридик затлар тарафыннан акча түләү өчен кирәкле мөгълүматны, шулай ук шәһәр бюджеты керемнәрен формалаштыру чыганакалары булган башка түләүләренә тапшыра;

7) бюджетка түләүләр буенча бурыч түләүгә ышанычсыз дип тану турында карарлар кабул итә;

8) РФ БК билгеләгән һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

9. Шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы:

1) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының үзенә караган администраторлары исемлекләрен төзи;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәр һәм түләүләр планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра (Евразия икътисадый берлеге хокукына һәм Россия Федерациясе законнарына мәжбүри түләүләргә, Евразия икътисадый берлеге хокукында һәм таможня жайга салуы турында Россия Федерациясе законнарында каралган акчалата залогка бәйлә операцияләргә, бердәм салым түләвенә бәйлә операцияләргә, аванс түләүләренә бәйлә операцияләргә керми);

3) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларын каплау өчен билгеләнгән ассигнованиеләрнең адреслылыгын һәм аның карамагына бүлпәп бирелгән акчалардан файдалануның максатчан характерын тәэмин итә;

4) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының ведомство администраторлары буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлпә һәм шәһәр бюджетының тиешле өлешен башкара;

5) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәр фаразлау методикасын раслай;

7) бюджет ассигнованиеләренең нигезләмәләрен тәшкил итә.

10. Шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

1) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыра (фаразлай), шәһәрнең бердәм счётындагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләреннән тыш;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәр һәм түләүләр планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра (Евразия икътисадый берлеге хокукына һәм Россия Федерациясе законнарына мәжбүри түләүләргә, Евразия икътисадый берлеге хокукында һәм таможня жайга салуы турында Россия Федерациясе законнарында каралган акчалата залогка бәйлә операцияләргә, бердәм салым түләвенә бәйлә операцияләргә, аванс түләүләренә бәйлә операцияләргә керми);

3) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджеттан керемнәр һәм түләүләр алуны тәэмин итә;

4) бюджет хисабын тәзи һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) РФ БК билгеләгән һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар нигезендә кабул ителә торган башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11. Бюджет чараларын алучы:

1) бюджет катнашмасын тәзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең китерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләренең нәтижәлеләген, максатчан файдалануын тәэмин итә;

4) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәрне баш күрсәтмә бирүчегә (күрсәтмә бирүчегә) кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлык исәбен алып баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын тәзи (бюджет хисаплылыгын булдыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының тиешле баш күрсәтмә бирүчегә (күрсәтмә бирүчегә) бюджет акчалары хисабын бирә;

7) РФ БК билгеләгән һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар нигезендә кабул ителгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

12. Эчке финанс аудитын оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча бюджет процессында аерым катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Эчке финанс аудиты бюджет акчаларының баш администраторы житәкчесенә, бюджет чаралары бүлүчесе житәкчесенә, бюджет акчалары алучылар житәкчесенә, бюджет керемнәре администраторы житәкчесенә, бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары администраторы житәкчесенә түбәндәге эшчәнлек алып бара:

а) бюджет акчалары бүлүченең, бюджет акчаларын алучының, бюджет керемнәре администраторының, бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары администраторының (алга таба - бюджет акчалары администраторы), бюджет акчаларының баш администраторының бюджет вәкаләтләрен үтәвен бәяләү нәтижәләре турында мәгълүмат, шул исәптән бюджет хисаплылыгының дәрәслеге турында бәяләмә;

б) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү турында тәкъдимнәр, шул исәптән бюджет акчаларынан файдалануның нәтижәлеләген һәм экономиялеләген арттыру турында;

в) финанс менеджментының сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән карарларны башкару нәтижәләре турында бәяләмә.

2. Эчке финанс аудиты түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

а) бюджет акчалары баш администраторының, бюджет акчалары администраторының эчке процессының ышанычлылыгын, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен, үз бюджет вәкаләтләрен үтәүгә таләпләрне (алга таба - эчке финанс контроле) үтәү һәм эчке финанс контролен оештыру турындагы тәкъдимнәр әзерләү максатларында гамәлгә ашырыла торган бюджет чаралары администраторының, бюджет акчалары администраторының ышанычлылыгын бәяләү;

б) бюджет хисабының дәрәсләген һәм бюджет исәбенең бердәм методологиясен алып бару тәртибенең, Россия Федерациясә Финанс министрлыгы билгеләгән бюджет хисаплылыгын тәзү, тәкъдим итү һәм раслау тәртибенең, шулай ук Россия Федерациясә БК 264.1 статьясындагы 5 пункты нигезендә кабул ителгән ведомство (эчке) актының туры килүен раслау;

в) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү.

3. Эчке финанс аудиты структур бүлекчәләрнең функциональ бәйсезлеге принцибы яисә бюджет акчаларының баш администраторының (хезмәткәрләрнең) федераль стандартларында каралган очрақларда, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру вәкаләтләре бирелгән бюджет акчалары администраторы, әлегә статьяда каралган вәкаләтләр бирелгән очрақларда - структур бүлекчәләр яисә вәкаләтле вазыйфаи затлар (хезмәткәрләр) тарафыннан бюджет акчаларының баш администраторы (бюджет чаралары администраторы) тарафыннан гамәлгә ашырыла, аңа күрсәтелгән вәкаләтләр тапшырыла.

4. Бюджет акчалары администраторы үз карамагында булган бюджет акчаларының баш администраторына яисә әлегә бюджет акчаларының баш администраторы карамагындагы бюджет акчаларының федераль стандартлары нигезендә әлегә баш администраторына эчке финанс аудитын башкару вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

5. Эчке финанс аудиты Россия Федерациясә Финанс министрлыгы билгеләгән эчке финанс аудитының федераль стандартлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эчке финанс аудитының федераль стандартларында принциплар, шул исәптән функциональ бәйсезлек принцибы, бурычлар, эчке финанс аудитын оештыру, планлаштыру һәм уздыру, аның нәтижәләрен гамәлгә ашыру, эчке финанс аудитын гамәлгә ашырганда вазыйфаи затларның (хезмәткәрләрнең) хокуклары һәм бурычлары булырга, шулай ук эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләрен тапшыру очрақларын һәм тәртибен билгеләргә тиеш.

Бюджет чараларының баш администраторлары, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыручы бюджет чаралары администраторлары эчке финанс аудитының федераль

стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны тәмин итә торган ведомство (эчке) актларын чыгаралар.

6. Бюджет вәкаләтләрән үтәү сыйфатын мониторинглауны, шулай ук активлар белән идарә итүнең сыйфатын, муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алуны гамәлгә ашыруны үз эченә алган финанс менеджменты сыйфатын мониторинглау түбәндәгеләр тарафыннан уздырыла:

а) бюджет акчаларының баш администраторларына карата билгеләнгән тәртиптә финанс-бюджет палатасы тарафыннан;

б) бюджет акчаларының баш администраторы ведомство буйсынуындагы бюджет акчалары администраторларына карата ул билгеләнгән тәртиптә.

7. Финанс менеджментының сыйфатын мониторинглауны уздыру тәртибе шул исәптән түбәндәгеләрне билгели:

а) финанс менеджменты сыйфаты күрсәткечләрән исәпләү һәм анализлау, күрсәтелгән мониторинг үткөрү өчен кирәкле мәгълүматны формалаштыру һәм тәкъдим итү кагыйдәләре;

б) финанс менеджменты сыйфатын мониторинглау нәтижәләре турында хисап формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре.

8. Бюджет акчаларының баш администраторы финанс менеджментының сыйфатын мониторинглауны уздыру вәкаләтләрән аңа буйсынучы бюджет акчалары администраторларына карата тапшыру һәм финанс-бюджет палатасы белән килештереп, күрсәтелгән вәкаләтләрне Финанс-бюджет палатасына тапшырырга хокуклы.

9 статья. Казна учреждениеләрнең хокукый хәле үзенчәлекләре

1. Казна учреждениесе, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, баш күрсәтмә бирүченең (күрсәтмә бирүченең) бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карамагында була.

Бюджет акчаларын алучының бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашырганда казна учреждениесенең бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) белән үзара хезмәттәшлеге РФ БК нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Казна учреждениесе эшчәнлеген финанс белән тәмин итү шәһәр бюджеты акчалары исәбеннән һәм бюджет сметасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Казна учреждениесе гамәлгә кую документында мондый хокук каралган очракта гына керем китерә торган эшчәнлекне гамәлгә ашырырга мөмкин. Күрсәтелгән эшчәнлектән алынган керемнәр шәһәр бюджетына керә.

4. Күрсәтелгән хезмәтләр һәм (яисә) башкарылган эшләр өчен түләүне билгеләү тәртибе һәм (яисә) башкарылган эшләр өчен казна учреждениесе керем китерә торган эшчәнлекне гамәлгә ашырганда, муниципаль хокукый актларда башкасы каралмаган булса, аны алып баручы муниципаль орган тарафыннан билгеләнә.

5. Казна учреждениесе бюджет чаралары белән операцияләрне РФ БК нигезендә ачылган шәхси счетлар аша гамәлгә ашыра.

6. Бюджет акчалары исәбеннән үтәлгә тиешле муниципаль контрактларның, башка шартнамәләрнең (килешүләрнең) казна учреждениесе тарафыннан бәяләмә һәм түләү, кабул ителгән һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алып, РФ БК тарафыннан бүтәне билгеләнмәгән булса, бюджет йөкләмәләре лимитлары казна учреждениесенә житкерелгән чикләрдә шәһәр исәбеннән башкарыла.

Муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр (килешүләр) төзегәндә, казна учреждениесе тарафыннан әлеге пунктның таләпләрән бозу аларны суд тарафыннан гамәлгә яраксыз дип тану өчен жирле үзидарә органы дөгъвасы буенча шушы казна учреждениесе карамагындагы бюджет чараларын баш бүлүченең (күрсәтмә бирүченең) бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра торган нигез булып тора.

7. Бюджет чараларын алучы буларак, казна учреждениесенә элек житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларының бюджет акчаларын баш бүлүче (күрсәтмә бирүче) буларак киметелгән очракта, ул тоткыннардан килеп чыга торган бюджет йөкләмәләрен казна учреждениесе тарафыннан үтәү мөмкинлеге булмауга китерә:

муниципаль контрактлар, казна учреждениесе дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарларны, эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый муниципаль контрактларның яңа шартларын, шул исәптән аларны үтәү бәясе һәм (яисә) сроклары һәм товарның (эш, хезмәт күрсәтүләрнең) саны (күләме) буенча килештерүне тәмин итәргә тиеш;

башка шартнамәләр (килешүләр), казна учреждениесе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган гомуми таләпләр нигезендә мондый шартнамәләрнең (килешүләрнең) яңа шартларын килештерүне тәмин итәргә тиеш, ә килешүгә яңа шартлар буенча ирешмәгән очракта килешүне (килешүне) өзәргә.

Муниципаль контракт, башка шартнамә (килешү) ягы казна учреждениесеннән бары тик фактта тотылган зыянны гына кайтаруны таләп итәргә хокуклы, ул муниципаль контракт, башка килешү (килешү) шартларын турыдан-туры үзгәртүгә бәйле.

Агымдагы финанс елына һәм план чорына караган өлештә бюджет турында карар нигезләнмәләренәң үз көчен югалткан РФ БК нигезендә танылган очракта, казна учреждениесе планлаштырылган чорда аларны үтәү шартларын билгели торган килешүләргә һәм килешүләргә өстәмә килешүләр төзелгән очракта, алдан төзелгән шартнамәләрне һәм килешүләрне өзү турында карар кабул итмәскә хокуклы.

8. Казна учреждениесенә аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә, шәһәр исеменнән мондый йөкләмәләр буенча тиешле казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчалары баш урнаштыручының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы җаваплы була.

9. Казна учреждениесе судта дөгъвачы һәм җавап бирүче сыйфатында мөстәкыйль чыгыш ясый.

10. Казна учреждениесе РФ БК нигезендә башкару документында күрсәтелгән акчаларны үтәүне тәмин итә.

11. Казна учреждениесе кыйммәтле кәгазьләр (заемнар) сатып алырга һәм кредитлар (заемнар) алырга хокуклы түгел. Казна учреждениесенә субсидияләр һәм бюджет кредитлары бирелми.

12. Казна учреждениесе, үзе карамагында булган бюджет акчаларының баш бүлүчесе белән килештереп, шартнамә (килешү) нигезендә башка муниципаль учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтерия) бюджет исәбен алып бару һәм бюджет хисаплылыгын формалаштыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

13. Әлеге статьяда билгеләнгән нигезләнмәләр, күрсәтелгән органнарның вәкаләтләрен билгели торган Россия Федерациясе бюджет законнары нигезләнмәләрен исәпкә алып, жирле үзидарә органнарына (муниципаль органнарга) кагыла.

10 статья. Шәһәр бюджеты керемнәре

1. Шәһәр бюджеты керемнәренә салым керемнәре, салым булмаган керемнәр һәм кире кайтарылмый торган керемнәр керә.

2. Шәһәр бюджетына федераль салымнар һәм җыемнардан, шул исәптән махсус салым режимнарында каралган салымнардан һәм Россия Федерациясе БК 58 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән түләүләр нормативлары буенча региональ салымнардан салым керемнәре күчәрелә.

3. Шәһәр бюджетының салым булмаган керемнәре Россия Федерациясе БК 41, 42 һәм 46, 63 статьялары нигезендә төзелә.

11 статья. Шөһәр бюджеты чыгымнары

1. Шөһәр бюджеты чыгымнарын формалаштыру дөүлэт хакимиятенең федераль органнары, Россия Федерациясе субъектларының дөүлэт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, халыкара һәм башка килешүләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә:

муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуга ассигнованиеләрне дә кертеп, муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару);

халыкны социаль тәэмин итү;

дөүлэт (дөүлэт) муниципаль учреждениеләре һәм дөүлэт (муниципаль) унитар предприятиеләре булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

юридик затларга (дөүлэт (муниципаль) учреждениеләренә), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга субсидияләр бирү;

бюджетара трансфертлар бирү;

халыкара хокук субъектларына түләүләр, кертемнәр, түләүсез акча күчерүләр;

муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмаулары) нәтижәсендә граждандан яисә юридик затка китерелгән зыянны түләтү турындагы дөгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләренә түбәндәге ассигнованиеләр керә:

казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү, шул исәптән физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәт күрсәтү (эшләр башкару) буенча;

бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итүгә субсидияләр бирүне дә кертеп;

дөүлэт (муниципаль) учреждениеләре булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр бирү, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә;

муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләренең муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләреннән тыш);

социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тәэмин итү максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүчеләргә, юридик затларга, индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга субсидияләр бирү.

4. Муниципаль биремдә түбәндәгеләр булырга тиеш:

күрсәтелгән муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнең) сыйфатын һәм (яисә) күләмен (эчтәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

муниципаль биремнең үтөлешен тикшереп тору тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

муниципаль биремнең үтөлеше турындагы хисаплылык таләпләре.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль биремдә шулай ук түбәндәгеләр булырга тиеш:

тиешле хезмәтләрдән файдаланучы физик һәм (яисә) юридик затлар категорияләрен билгеләү;

тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очрактарда физик яисә юридик затларның тиешле хезмәт күрсәтүләре өчен түләүгә иң чик бәяләр (тарифлар), яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очрактарда күрсәтелгән бәяләргә (тарифларны) билгеләү тәртибе.

5. Муниципаль бирем күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга), казна учреждениесенең бюджет сметасын төзүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру өчен, шулай ук бюджет яисә автоном учреждениегә муниципаль биремне үтәүгә субсидияләр күләмен билгеләү өчен бюджетлар проектларын төзегәндә файдаланыла.

6. Муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль йөкләмә башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта (бюджет проектын төзегәндә төгәлләштерелергә мөмкин булган очракта) бер елга кадәр һәм өч елга кадәр вакытка төзелә.

Муниципаль учреждениеләр физик затларга күрсәтә торган муниципаль хезмәтләр өлешендә муниципаль бирем физик затларга күрсәтелә торган дөүлэт һәм муниципаль хезмәтләрнең гомумроссия база (тармак) исемлекләре (классификаторлары) нигезендә төзелә, аларны формалаштыру, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә башкарыла. Әлеге исемлекләргә (классификаторларга) шөһәрнең чыгым йөкләмәләре барлыкка килүгә китерә торган нигезләмәләр кертү рөхсәт ителми.

Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә һәм шөһәрнең муниципаль учреждениеләре тарафыннан эшләр башкаруга муниципаль бирем формалаштырырга хокуклы, шулай ук дөүлэт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең гомумроссия база (тармак) исемлекләренә (классификаторларына) кертелмәгән дөүлэт (муниципаль) хезмәт күрсәтүләрнең һәм башкаруның муниципаль хокукый актларында каралган эшләрен, шул исәптән Россия Федерациясенең үзләренә тапшырылган вәкаләтләрен башкарганда һәм Россия Федерациясенең һәм Россия Федерациясе субъектларының уртақ карамагындагы предметлар буенча вәкаләтләргә гәмәлгә ашырганда. Дөүлэт (муниципаль) хезмәт күрсәтүләрнең һәм эшләрнең региональ исемлеген (классификаторын) төзү, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе субъекты дөүлэт хакимиятенең югары башкарма органы билгеләгән тәртиптә гәмәлгә ашырыла. Муниципаль берәмлекләрнең чыгым йөкләмәләрен барлыкка китерүче нигезләмәләргә күрсәтелгән исемлеккә (классификаторга) кертү рөхсәт ителми.

Дөүлэт (муниципаль) хезмәт күрсәтүләрнең һәм эшләрнең региональ исемлекләре (классификаторлары) дөүлэт һәм муниципаль учреждениеләр турында һәм Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Россия Федерациясе Финанс министрлығы билгеләгән тәртиптә мәгълүмат урнаштыру өчен рәсми сайтка урнаштырыла.

Муниципаль бирем бюджет һәм автоном учреждениеләр, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гәмәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карары нигезендә билгеләнгән казна учреждениеләре өчен төзелә.

7. Муниципаль биремнәргә үтәүне финанс белән тәэмин итү башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә жирле бюджетлар исәбеннән гәмәлгә ашырыла.

Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итү күләме, федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан билгеләнгән эшчәнлек өлкәләрендә дөүлэт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гәмәлгә ашыручы гомуми таләпләргә үтәп, әлеге пунктның беренче абзацында каралган тәртиптә раслана торган муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар нигезендә исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карары буенча, муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга норматив чыгымнар файдаланыла.

8. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 69.2 статьясындагы 3 һәм 4 пунктлары нигезендә билгеләнә торган муниципаль биремне башкаруны муниципаль биремне формалаштыру һәм финанс белән тәмин итү тәртибе шул исәптән:

1) муниципаль биремне төзү, үзгөртү, раслау кагыйдәләре һәм сроклары, аны үтәү турында хисап;

2) муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итү күләмен билгеләү кагыйдәләре һәм сроклары, моңа түбәндәгеләр керә:

муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә чыгымнарның база нормативлары һәм аларга корректлашучы коэффициентлар нигезендә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны, шулай ук эшләр башкаруга норматив чыгымнарны исәпләү һәм раслау;

муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итүгә субсидияне күчерү сроклары һәм күләмнәре;

муниципаль бирем үтәлмәгән очракта ирешелмәгән (мөмкин булган (мөмкин булган) тайпылышларны исәпкә алып) муниципаль бирем күрсәткечләренә туры килә торган күләмдә субсидияне кире кайтару;

3) муниципаль биремне гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнары тарафыннан үтәүне тикшереп тору кагыйдәләре.

8.1. Муниципаль бирем күрсәтелгән муниципаль хезмәтләр (башкарыла торган эшләр) күләмен характерлаучы муниципаль бирем күрсәткечләренә, шулай ук муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең (башкарыла торган эшләрнең) сыйфатын характерлаучы муниципаль бирем күрсәткечләренә түбәнәйгән (мөмкин) очракта, шулай ук муниципаль бирем күрсәткечләренә, әгәр мондый күрсәткечләр муниципаль биремдә билгеләнгән булса, үтәлә торган эшләр (башкарыла торган эшләр) сыйфатын характерлаучы күрсәткечләргә туры килмәгән очракта, үтәлмәгән булып тора.

9. Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәмин итү.

Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәмин итү түбәндәгеләрне үз эченә ала:

жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренең, муниципаль вазыйфаларны, муниципаль хезмәткәрләренә, хезмәткәрләренә башка категорияләрен биләүче затларның хезмәт хақы, хезмәт килешүләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм муниципаль хокукый актлар нигезендә командировка шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм башка түләүләр;

дәүләт (муниципаль) ихтыяжлары өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу;

Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, җыемнар һәм башка мәҗбүри түләүләр түләү;

аның эшчәнлеген башкарганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

10. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар планы-графикы нигезендә төзелә һәм, РФ БК 72 статьясындагы 3 пункттында билгеләнгән очрактардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә түләнә.

Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар төземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрын алып барырга тиеш.

Муниципаль контрактлар төземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында сатып алына торган товарларның, эшләрнең һәм хезмәт күрсәтүләрнең кыскача атамасы; тәэмин итүчеләрнең, подрядчыларның һәм хезмәт күрсәтүләрне башкаручыларның исеме һәм урнашу урыны; сатып алу бәясе һәм датасы булырга тиеш.

11. Бюджет турындагы карарда мондый чараларны бирү башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла торган бюджеттан акчалар бирү шартлары билгеләнергә мөмкин.

Күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларының баш күрсәтмәчеләренә җиткерү тәртибе финансы органы тарафыннан билгеләнә.

Әлеге тәртипнең беренче абзацында күрсәтелгән расланганчыга кадәр тиешле бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын баш боерык бирүчеләргә (эш бирүчеләргә) яисә бюджет акчаларын алучыларга җиткерү рәхсәт ителми.

Әлеге пунктта күрсәтелгән шартларның үтәлешен тикшереп тору бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан гамәлгә ашырыла.

12. Халыкны социаль тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә халыкка социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмин итүгә чыгым йөкләмәләре гавами норматив йөкләмәләре кабул итү нәтижәсендә туарга мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре пенсия, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр рәвешендә мондый йөкләмәләрнең һәр төре буенча аерым карала, шулай ук халыкка социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру.

13. Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләр-ләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр, алынмаган керемнәрне каплау һәм (яисә) финансы белән тәэмин итү (сату) чыгымнарын каплау максатларында, җиңел һәм мотоцикл автомобильләреннән, алкогольле продукциядән тыш, күрсәтелгән виноградан, шәраб продукциясе житештерелгән шәраб продукциясе: шәраб, күбекле шәраб (шампанский) шәраблары, шәраб шәраблары, шәраб шәраблары килеп чыккан урынның (шәрабларның) атамасын, эшләрне башкаруны, шәраб хезмәтләрен башкаруны күрсәтеп, түләүсез һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләргә субсидияләр, шулай ук Россия Федерациясе БК ның 78 статьясындагы 6 - 8 пунктларында күрсәтелгән субсидияләр), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә - җирле бюджет турында муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы карары һәм аның нигезендә кабул ителә торган башкарма комитетның муниципаль хокукый актлары яисә җирле үзидарәнең аның вәкаләтле органнары актлары белән каралган очракларда һәм тәртиптә субсидияләр бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләр), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирүне җайга сала торган муниципаль хокукый актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм түбәндәгеләренә билгеләргә тиеш:

1) юридик затларны (дәүләт (муниципаль) учреждениеләреннән тыш), индивидуаль эшкуарларны, физик затларны - субсидияләр алу хокукына ия товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләренә сайлап алу категорияләре һәм (яисә) критерийлары;

2) субсидиялар бирү максатлары, шартлары һәм тәртибе, шулай ук аларны бирү нәтижәләре;

3) аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, субсидияларне тиешле бюджетка кире кайтару тәртибе;

4) хисап финанс елында файдаланылмаган товарларны житештерүгә (реализацияләүгә), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле чыгымнарны финанс белән тәмин итү максатларында бирелгән субсидияларнең калган өлешләрен алучы агымдагы финанс елында субсидиялар (субсидия алучыларның күрсәтелгән субсидиялар финанс белән тәмин итү чыганагы булган акчаларын алу өчен кирәкле сумма чикләрендә бирелгән субсидияләрдән тыш) алган очраklar һәм аларны кире кайтару тәртибе;

5) субсидия алучыларга һәм әлеге пунктның унынчы абзацында күрсәтелгән затларга карата субсидиялар бирү турында, субсидиялар бирүче бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан тикшерүләр, алар тарафыннан субсидиялар бирү тәртибен һәм шартларын үтәү, шул исәптән аларны бирү нәтижәләренә ирешү өлешендә, шулай ук Россия Федерациясә БК 268.1 һәм 269.2 статьялары нигезендә муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тикшерүләр турында нигезләмәләр.

Әлеге пунктта каралган субсидиялар алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, тиешле акчалар әлеге пунктның өченче - сигезенче һәм унсигезенче абзацларында каралган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә шәһәр бюджетына кайтарылырга тиеш.

Әлеге пунктта күрсәтелгән субсидиялар бирелгәндә, аларны бирүне жайга салушы муниципаль хокукый актларга һәм (яисә) муниципаль хокукый актларга субсидиялар бирү турындагы шартнамәләргә (киләшүләргә) һәм шушы шартнамәләр (киләшүләр) буенча йөкләмәләренә үтәү максатларында төзелгән шартнамәләргә (киләшүләргә) һәм килешүләргә) шуларны бирүнең мәжбүри шартнамәләргә (киләшүләргә) кушылушы, субсидиялар һәм субсидиялар алушыларның (подрядчылар, башкаручылар) устав (киләшүләр) буенча субсидиялар (киләшүләр) буенча йөкләмәләренә үтәү максатларында төзелгән, аларны житештерү (реализацияләү) белән бәйле чыгымнарны финанс белән тәмин итүгә, эшләр башкаруга, эшләр башкаруга, эшләр башкаруга, муниципаль унитар предприятиеләрдән, хужалык ширкәтләреннән һәм жәмәгать оешмаларыннан (жәмәгать берләшмәләреннән) тыш) гыйбарәт булган затларга һәм аларның устав (коммерциячел капитал салушы оешмалар, шулай ук устав (оешмалар) уставларында каралган коммерциячел капитал салушыларны һәм коммерциячел оешмаларын (бүлү) бүлекләрендә каралган бурычларны үтәүгә бәйле чыгымнарны финанс белән тәмин итүгә субсидиялар бирү турындагы шартнамәләргә (киләшүләргә) һәм (киләшүләргә) кушылушының мәжбүри шартнамәләренә кертелүче шартнамәләргә (киләшүләргә) ризалыгы була.

Әлеге пунктта каралган субсидиялар бирелгәндә, әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән юридик затларга аларны бирү мәжбүри шарты булып тора, товарларны житештерүгә (реализацияләүгә), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә һәм (яисә) муниципаль хокукый актларга бәйле чыгымнарны финанс белән тәмин итүгә субсидиялар бирү турындагы шартнамәләргә (киләшүләргә), аларны күрсәтүне жайга сала торган товарлар житештерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә һәм (яисә) муниципаль хокукый актларга бәйле чыгымнарны финанслар белән тәмин итүгә субсидиялар бирү турындагы шартнамәләргә (киләшүләргә), чит ил валютасының алынган акчалары исәбеннән, югары технологияле импорт жиһазларын, чималны һәм комплектлаушы әйберләренә сатып алганда (китергәндә) гамәлгә ашырыла торган операцияләрдән тыш, шулай ук күрсәтелгән юридик затларга субсидиялар бирүне жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка операцияләренә нәтижәләренә ирешүгә бәйле рәвештә, чит ил валютасы сатып алуны тыю тора.

Шөһәр бюджетында концессия килешүләре ягы булган юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук муниципаль-хосусый партнерлык турында килешүләр ягы булган юридик затларга субсидияләр бирүгә бюджет ассигнованиеләре каралган. Күрсәтелгән субсидияләр муниципаль-хосусый партнерлык турындагы килешүләрдә, муниципаль-хосусый партнерлык турындагы Россия Федерациясә законнары, концессия килешүләре белән билгеләнгән тәртиптә төзелгән концессия килешүләрендә каралган шартлар һәм сроклар нигезендә бирелә.

Бюджет турындагы карарда жириле администрация карарлары нигезендә юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга субсидияләр рәвешендә, шул исәптән конкурс нигезендә бирелә торган грантлар бирү өчен бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

Әлеге тәртип әлеге пунктның 14 абзацында каралган карарлар белән билгеләнмәгән очракта, күрсәтелгән субсидияләргә шөһәр бюджетыннан бирү тәртибе башкарма комитетның Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә тиешле муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә.

Бюджет турындагы карарда күрсәтелгән юридик затлар милкендә булган капитал төзелеш объектларына капитал кертемнәргә гәмәлгә ашыруга (федераль законнарда билгеләнгән очрактарда) күрсәтелгән юридик затлар милкендәге капитал төзелеш объектларына капитал кертемнәргә гәмәлгә ашыруга, күрсәтелгән юридик затлар күрсәтелгән юридик затлар тарафыннан күрсәтелгән юридик затлар милкендәге яисә муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына элегрәк гәмәлгә ашырылган капитал кертемнәр белән бәйлә рәвештә чыгымнарны каплауга һәм (яисә) алар тарафыннан күчәмсез мөлкәт объектларын сатып алуга, алга таба Россия Федерациясә законнары нигезендә юридик затларның устав капиталларын арттырып, капитал төзелеш объектларына капитал салулар каралган. Әлеге абзацта каралган субсидияләргә жириле бюджеттан күчәмсез мөлкәт объектларын сатып алуга һәм (яисә) капитал кертемнәргә гәмәлгә ашыруга бирү турындагы карарлар жириле администрациянең муниципаль хокукый актлары рәвешендә алар билгеләгән тәртиптә кабул ителә. Капитал төзелеш объекты өчен инвестицияләргә Россия Федерациясә законнары нигезендә нигезләү мәжбүри булган очракта, мондый капитал төзелеш объектларына карата күрсәтелгән карарлар шул исәптән Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестицияләргә нигезләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты нәтижәләрен, шулай ук проектлауга расланган задание нигезендә кабул ителә.

Әлеге пунктның уналтынчы абзацында каралган субсидияләр бирү субсидияне алучы һәм субсидия бирелә торган юридик зат арасында төзелә торган шартнамә (килешү) нигезендә гәмәлгә ашырыла. Күрсәтелгән шартнамәдә (килешүдә) әлеге пунктның уналтынчы абзацында каралган субсидия бирелә торган юридик затның бурычларын билгели торган нигезләмәләр кертелергә тиеш, аңа дәүләт һәм муниципаль ихтияжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә әлеге пунктның уналтынчы абзацында күрсәтелгән күчәмсез мөлкәт объектларын сатып алуга алынган акчалар исәбеннән сатып алулар, шулай ук федераль законнарда билгеләнгән очрактарда капитал төзелеш объектларын төзү (реконструкцияләү) максатларында сатып алулар, шулай ук дәүләт һәм муниципаль ихтияжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр турындагы Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә сатып алулар, шулай ук әлеге субсидияләргә бирү өчен билгеләнгән финанс пунктының калган өлешенә субсидияләр (әлеге субсидияләрдән файдалануга субсидияләр) файдаланылмаган калдык өлешен кире кайтару турында нигезләмә, күрсәтелгән финанс пунктынан файдалану максатларында әлеге субсидияләргә алу мәжбүри финанс чыганакларында каралган акчаларны алу турында нигезләмә керә.

Әлеге пунктта каралган субсидиялар бирү тәртібе, субсидиялар бирү турындагы шартнамәләргә (килешүләргә) таләпләрне, аларны бирү срокларын һәм шартларын да кертәп, шәһәр бюджетыннан жирле администрациянең муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

Әлеге пунктның 1, 14 һәм 16 абзацларында күрсәтелгән юридик затларга шәһәр бюджетыннан субсидиялар (килешүләр) бирү турында, шул исәптән «Россия Федерациясендә сәнәгать сәясәте турында» 2014 елның 31 декабрәндәгә 488-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төзелгән махсус инвестиция контрактлары шартлары нигезендә һәм шәһәр исемәнән бюджет йөкләмәләренәң расланган лимитларының гамәлдә булу срогыннан арткан срокка муниципаль-хосусый партнерлык турында килешүләр төзү алар тарафыннан билгеләнгән тәртіптә кабул ителә торган жирле администрация карарларында каралган очрақларда гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктның 19 абзацында күрсәтелгән субсидиялар бирү турында шартнамәләр (килешүләр) һәм күрсәтелгән шартнамәләргә (килешүләргә) аларга үзгәрешләр кертүне яисә аларны өзүне күздә тотат торган өстәмә килешүләр Финанс-бюджет палатасы тарафыннан раслана торган типовой рәвешләр нигезендә төзелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидиялар), индивидуаль эшқуарларга, шулай ук физик затларга - мондый хезмәтләрне башқаручы булып торучы товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүләргә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тәмин итү максатларында Россия Федерациясе БК 78.4 статьясы нигезендә шәһәр бюджетыннан бирелә.

14. Шәһәр бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итүгә субсидиялар каралган, шул исәптән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәү кысаларында да, алар физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль мөлкәтне тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып исәпләнгән.

Шәһәр бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидиялар биреләргә мөмкин.

Әлеге пунктның беренче абзацы нигезендә шәһәр бюджетыннан субсидиялар бирү тәртібе башқарма комитет карары белән билгеләнә.

Әлеге пунктның икенче абзацы нигезендә (РФ БК 78.4 статьясы нигезендә бирелә торган субсидиялардән тыш) субсидиялар бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртібе шәһәр бюджетыннан башқарма комитет яисә ул вәкаләт биргән жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Әлеге пунктның икенче абзацы нигезендә субсидиялар бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртібен билгели торган муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.

Әлеге пунктта каралган субсидиялар бирү жирле үзидарә органнары арасында гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы субсидиялар бирү турындагы килешүләр һәм бюджет яисә автоном учреждениеләр арасында төзелә торган килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Шәһәр Советы карарында шәһәр бюджеты турында муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциягә карамаган башка оешмаларга субсидиялар каралырга мөмкин.

Күрсәтелгән субсидиялар күләмен билгеләү һәм бирү тәртібе шәһәр бюджетыннан, шул исәптән аларны бирү нәтижәләре жирле администрациянең муниципаль хокукий актлары яисә алар вәкаләт биргән жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә. Күрсәтелгән муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм субсидия алуучыларга һәм 14 пунктның сигезенче абзацында күрсәтелгән затларга карата гамәлгә ашыру турында нигезләмәләренә, субсидия бирүче бюджет чараларын

баш күрсәтмә (күрсәтмә бирүче) тарафыннан тикшерүләрне, алар тарафыннан субсидияләр бирү тәртибен һәм шартларын үтәүне, шул исәптән аларны бирү нәтижәләренә ирешү өлешендә, шулай ук Россия Федерациясә БК 268.1 һәм 269.2 статьялары нигезендә муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тикшерүләр булырга тиеш.

Әлеге пунктның алтынчы һәм тугызынчы абзацларында күрсәтелгән субсидияләрне, субсидияләр бирү турындагы шартнамәләргә һәм (яисә) муниципаль хокукый актларга аларны бирү тәртибен жайга сала торган кертелә торган мөжбүри шартларны һәм әлеге шартнамәләр (киләшүләр) буенча йөкләмәләрне үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрне (киләшүләрне) тапшырганда субсидияләр алучыларның һәм әлеге килешүләр буенча булган затларның килешүе булып тора. килешүләр (киләшүләр) буенча тәэмин итүчеләр (подрядчылар, башкаручылар) , субсидияләр алучыларның чыгымнарын финанс белән тәэмин итүгә, субсидияләр бирә торган бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) һәм 14 пунктының жиденче абзацында каралган тикшерүләрне гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) буенча йөкләмәләрне үтәү максатларында төзүчеләргә һәм чыгымнарны финанс белән тәэмин итү максатларында бирелгән акчалар исәбеннән сатып алуны тыю операцияләрдән тыш, субсидияләр, чит ил валютасы алучылар, югары технологияле чит ил жиһазларын, чимал һәм комплектлау эшләнмәләрен сатып алганда (китергәндә), шулай ук норматив хокукый актлар, муниципаль хокукый актлар, Россия Федерациясә Президенты, Россия Федерациясә Хөкүмәте, Россия Федерациясә субъектының югары вазыйфаи заты, Россия Федерациясә субъекты дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы, жирле администрация тарафыннан билгеләнгән очрактарда Россия Федерациясә валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла субсидияләр бирү каралган.

Бюджет турындагы карарда жирле администрация карарлары нигезендә казна учреждениеләре булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга, субсидияләр рәвешендә, шул исәптән, жирле администрация органнары тарафыннан алар үткәрә торган бюджет һәм автоном учреждениеләргә конкурслар нәтижәләре буенча бирелә торган, шул исәптән әлеге органнар гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашырмаган оешмаларны да кертәп, субсидияләр рәвешендә грантлар бирүгә бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

Әлеге тәртип әлеге пунктның 9 абзацында каралган карарлар белән билгеләнмәгән очракта, күрсәтелгән субсидияләрне шәһәр бюджетыннан бирү тәртибе башкарма комитетның Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә тиешле карары белән билгеләнә.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән субсидияләр исәбеннән товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү турында бюджет һәм автоном учреждениеләр шартнамәләренә якларның килешүе буенча, Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезендә субсидия бирүгә бюджет йөкләмәләре лимитлары билгеләнгән тәртиптә житкерелгән бюджет акчаларын алучы өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр күләме һәм (яисә) түләү күләме һәм (яисә) сроклары үзгәрү мөмкинлеге турындагы шарт кертелә.

Агымдагы финанс елына һәм план чорына караган өлештә шәһәр бюджеты турында карар нигезләнмәләренә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждение план чорында түләнергә тиешле шартнамәләрне өзү турында әлеге пунктта каралган шартнамәләрне план чорында үтәү шартларын билгели торган өстәмә килешүләр төзү шарты белән кабул итмәскә хокуклы.

Әлеге пунктның 6 һәм 9 абзацларында каралган субсидияләр бирү турында шәһәр бюджетыннан һәм күрсәтелгән шартнамәләргә (киләшүләргә) аларга үзгәрешләр кертүне яисә аларны өзүне күздә тотат торган өстәмә килешүләр (киләшүләр) финанс-бюджет палатасы тарафыннан раслана торган типовой рәвешләр нигезендә төзелә.

Социаль өлкөдө муниципаль хезмөтлөр күрсөтүгө муниципаль социаль заказны үтөүне финанс белөн тээмин итү максатларында элеге пунктның алтынчы абзацында күрсөтелгөн коммерциячел булмаган оешмаларга субсидияләр Россия Федерациясе БК 78.4 статьясы нигезендө шөһөр бюджетыннан бирелә.

Элеге пунктның икенче, алтынчы һәм тугызынчы абзацларында каралган субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) тәзү бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларының гамәлдә булу срогыннан артык вакытка шөһөр бюджетыннан алар билгеләгән тәртиптә кабул итә торган жирле администрация карарларында каралган очрактарда гамәлгә ашырыла.

15. Шөһөр бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә күрсөтелгән учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга яисә күчемсез мөлкәт объектларын муниципаль милеккә сатып алуга (алга таба элеге пунктта - муниципаль милек объектына капитал салулар) субсидияләр, аннары элеге учреждениеләрдә оператив идарә итү хокукындагы йә элеге предприятиеләрнең оператив идарә итү яисә хужалык алып бару хокукындагы, шулай ук элеге предприятиеләрнең устав фондының элеге пункттагы карарлар нигезендө элеге учреждениеләрдә күрсөтелгән карарлар нигезендө оператив идарә итү хокукындагы яисә хужалык алып бару хокукындагы төп акчаларның хакын арттырып, каралган булырга мөмкин.

Элеге пунктта каралган муниципаль милек объектларына капитал кертемнәр исәбеннән гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре бирү турында карарлар кабул итү һәм күрсөтелгән субсидияләр бирү башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Элеге пунктта каралган субсидияне бирү субсидияне субсидия бирүче бюджет акчаларын алуы белән бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие (алга таба элеге пунктта - субсидия бирү турында килешү) арасында төзелгән субсидия бирү турындагы килешү нигезендө, элеге пунктның уналтынчы абзацы нигезләмәләрен исәпкә алып, бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларының гамәлдә булу срогына гамәлгә ашырыла.

Субсидия бирү турында килешү муниципаль милектәге берничә капитал төзелеш объектына һәм (яисә) муниципаль милеккә сатып алына торган күчемсез мөлкәт объектларына карата төзелгән булырга мөмкин һәм шул исәптән:

субсидия бирүнең максаты һәм аны тәзүгә (реконструкциялүгә, шул исәптән реставрациялү элементлары белән, техник яктан яңарту) яисә аны сатып алу, аның исәмен, куәтен, төзелеш срокларын, төзелеш (реконструкциялүгә, шул исәптән реставрациялү элементлары белән) яисә объектның бәясен, шулай ук финанс белән тээмин итүнең барлык чыганақлары исәбеннән муниципаль милек объектына капитал салуларның гомуми күләмен күрсәтеп, субсидия бирү һәм аны алу күләме;

Субсидия бирү турында килешү яқларының хокуқларын һәм бурычларын билгели торган нигезләмәләр һәм аларның үзара хезмәттәшлеге тәртибе күрсөтелгән килешүне гамәлгә ашырганда;

дәүләт һәм муниципаль ихтыяқларны тээмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән нигезләмәләрдән файдаланганда автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие, муниципаль унитар предприятие тарафыннан яқлау шарты;

Федераль казначылыкның 220.2 статьясы нигезендө мөрәжәгать итүнең Федераль казначылык органына мөрәжәгать юлланган очрақта - Федераль казначылык органында - шөһөрнең финанс органында субсидияләр белән операцияләрен исәпкә алу өчен шәхси сәчет ачу буенча муниципаль автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең бурычын билгели торган нигезләмәләр;

субсидияне күчерү сроклары (срокларын билгеләү тәртибе), шулай ук әлеге пунктның сизгезенче абзацында күрсәтелгән индивидуаль сәчетка субсидияне күчерү бурычын билгели торган нигезләмәләр;

субсидия бирә торган бюджет чараларын алучының субсидияләр бирү турында килешүдә билгеләнгән шартларның бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан үтәләшен тикшерүләр уздыру хокукын билгели торган нигезләмәләр;

шөһәрнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә кабул ителгән субсидия булмаган очракта, субсидия бирүче бюджет акчаларын алучының карары булмаган очракта, әлеге акчаларны әлеге учреждениегә элек санап үтелгән чираттагы финанс елы башына файдаланылмаган калдык күләмдә бюджет яисә автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә акчаларны кире кайтару тәртибе, субсидия бирү максатына жиберү ихтыяжы булу турында;

әлеге учреждениегә, предприятиегә субсидияләр бирү турында килешүдә билгеләнгән максатларны һәм шартларны бозу фактларын тикшерү нәтижәләре буенча ачыкланган очракта, бюджет яисә автоном учреждениедән, муниципаль унитар предприятиедән файдаланылган суммаларны кире кайтару тәртибе;

субсидия бирүне туктатып торуны яисә, субсидия бирү турындагы килешүдә күрсәтелгән шарт каралган булса, бюджет яисә автоном учреждениене, муниципаль унитар предприятиене муниципаль милек объектына капитал салуларны финанслашу турындагы шартларны башка чыганаclar исәбеннән финанслауны күздә тоткан нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан субсидиядән файдалану турында хисап бирү тәртибе һәм сроклары;

субсидия бирү турындагы килешүгә үзгәрешләр кертү очраklары һәм тәртибе, шул исәптән Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезендә билгеләнгән тәртиптә субсидияләр бирүгә бюджет йөкләмәләре лимитлары вакытыннан алда житкерелгән бюджет чаралары алучыга киметелгән очракта, шулай ук субсидия бирү турында килешүне вакытыннан алда туктату очраklары һәм тәртибе.

Башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган башкарма комитет карарлары белән бюджет акчаларын алучыларга тиешле карарларны гамәлгә ашыру чорына субсидияләр бирү турында килешүләр тәзү хокукы бирелергә мөмкин, бу субсидияләр бирүгә бюджет акчалары лимитлары алучыга расланган сроктан артыграк.

Субсидия биргән бюджет акчаларын алучының карары булмаганда чираттагы финанс елы башына файдаланылмаган субсидия күләмендә акчаларны түләтү тәртибе, әлеге акчаларны субсидия бирү максатларына жиберү ихтыяжы булу турында, Россия Федерациясә Финанс министрлыгы билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларын тәзү (реконструкцияләү, шул исәптән реставрацияләү, техник яктан яңадан кораллану элементлары белән) яисә күчәмсез мөлкәт объектларын муниципаль милеккә сатып алу максатларында төзелгән, әлеге пунктта каралган субсидия хисабына түләнергә тиешле шартнамәләргә, Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезендә билгеләнгән тәртиптә субсидия бирүгә бюджет йөкләмәләре лимитлары билгеләнгән тәртиптә житкерелгән бюджет акчаларын алган очракта, түләү күләмен һәм (яисә) эшләр күләмен үзгәртү мөмкинлегә турындагы шарт кертелә.

Әлеге пунктта каралган шартнамә ягы бюджет яисә автоном учреждениедән, муниципаль унитар предприятиедән күрсәтелгән шартнамә шартларының үзгәрешләре белән турыдан-туры бәйлә булган реаль зыянны каплауны таләп итәргә хокуклы.

Агымдагы финанс елына һәм план чорына караган өлештә бюджет турындагы карар нигезләмәләренең үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие план чорында түләнергә тиешле шартнамәләрне өзү турында карар кабул итмәскә хокуклы, күрсәтелгән шартнамәләргә

аларны план чорында үтәү шартларын билгели торган өстәмә килешүләр тәзү шарты белән.

Шәһәр бюджетын үтәгәндә әлеге пунктта каралган муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына яисә күчәмсез мөлкәт объектларына карата субсидияләр бирү рәхсәт ителми, алар буенча муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен эзерләү һәм гамәлгә ашыру турында карар кабул ителде, моңа әлеге пунктның егерме икенче абзацында күрсәтелгән очрак керми.

Шәһәр бюджетын үтәгәндә, әлеге пунктның егерме беренче абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү рәхсәт ителә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 79 статьясында каралган бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда муниципаль заказчы булган казна учреждениесе бюджет яисә автоном учреждениесенә күрсәтелгән объектларга бюджет инвестицияләрен эзерләү һәм гамәлгә ашыру турындагы карарга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң, әлеге объектларга бюджет яисә автоном учреждениегә, муниципаль контрактларны килешү ягын - бюджет яисә автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә һәм шартнамәнең төрен - муниципаль контракт шартнамәсенә төрен - муниципаль бюджет яисә муниципаль унитар предприятиегә, муниципаль унитар предприятиегә алмаштыру өлешендә үзгәрешләр кертә, әлеге объектларга бюджет инвестицияләрен эзерләү һәм гамәлгә ашыру турындагы карарга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң бюджет яисә автоном хокукый форманы үзгәртүгә субсидияләр бирү рәхсәт ителә.

15.1. Шәһәр бюджетында «Социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтүләргә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актлар нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тәмин итү максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүчеләргә, физик затларга субсидияләр каралган булырга мөмкин:

1) Россия Федерациясе БК 69.2 статьясында, әлеге Нигезләмәнең 11 статьясында каралган муниципаль биремне бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан үтәүне финанс белән тәмин итүгә;

2) конкурс нәтижеләре буенча төзелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтү турындагы килешү өчен;

3) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт алуга социаль сертификат нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бәйле чыгымнарны финанс белән тәмин итү (каплау) турындагы килешү өчен.

Әлеге пунктның 2 һәм 3 бүлекләрендә каралган субсидияләр бирү шәһәр бюджетыннан «Социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтүләренә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр башкаручыларны сайлап алу нәтижеләре буенча төзелгән килешүләр нигезендә шәһәр башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта каралган килешүләр социаль өлкәдә муниципаль социаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказда күрсәтелгән муниципаль хезмәт күрсәтү чорына төзелә, ул әлеге пунктның 2 һәм 3 бүлекләрендә каралган субсидияләр бирүгә бюджет йөкләмәләре лимитлары буенча бюджет чараларын алучыларга житкерелгән гамәлләрнең срогыннан артып китәргә мөмкин.

Хисап финанс елында әлеге пунктның 2 һәм 3 бүлекләрендә каралган килешүләр нигезендә бирелә торган субсидияләрнең файдаланылмаган калдыклары, мондый килешүләрдә билгеләнгән шартларны үтәү шарты белән, социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүчеләр карамагында кала.

16. Шәһәр бюджетында, шул исәптән муниципаль программалар кысаларында, әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән карарлар нигезендә муниципаль милек

объектларына капитал салулар рәвешендә бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күздә тотылырга мөмкин.

Бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә булдырылган капитал төзелеш объектлары яисә бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә муниципаль милеккә сатып алынган күчәмсез мөлкәт объектлары билгеләнгән тәртиптә муниципаль учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә оператив идарә итү яисә хужалык алып бару хокукында, аннары муниципаль учреждениеләрнең оператив идарә итү хокукындагы йә муниципаль унитар предприятиеләрдән оператив идарә итү яисә хужалык алып бару хокукындагы, шулай ук хужалык алып бару хокукына нигезләнгән күрсәтелгән предприятиеләрнең устав фонды хокукындагы төп средстволарның бәясен арттырып күрсәтелгән тәртиптә муниципаль казна составына кертелә.

Шәһәр муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре һәм күрсәтелгән объектка бюджет инвестицияләрен эзерләү һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль заказчылар булып торучы шәһәрнең жирле үзидарә органнарына муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда күрсәтелгән органнар муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда күрсәтелгән органнар исемненән муниципаль контрактларны төзү һәм башкару буенча муниципаль заказчы вәкаләтләрен (алга таба - вәкаләтләрне тапшыру турында килешү) гамәлгә ашырган бюджет һәм автоном учреждениеләргә яисә муниципаль унитар предприятиеләргә тапшыру хокукы бирелә.

Муниципаль милеккә карата вәкаләтләрне тапшыру турында килешүләр төзү шартлары һәм тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Вәкаләтләрне тапшыру турында килешү муниципаль милеккә берничә капитал төзелеш объектына һәм (яисә) муниципаль милеккә сатып алына торган күчәмсез мөлкәт объектларына карата төзелгән булырга мөмкин һәм шул исәптән:

бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруның максаты һәм аларның күләме, әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән карарларга туры килә торган бюджет акчаларын алучы буларак, әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән тиешле карарларга туры килә торган бюджет чараларын алу буларак, аның исемнән, куәтен, төзү (реконструкцияләү, шул исәптән реставрацияләү, техник яктан яңадан коралландыру элементлары белән) яисә сатып алу срокларын, һәр капитал төзелеш объектына яисә күчәмсез мөлкәт объектына карата еллар буенча бүленгән килеш, шулай ук әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән тиешле оешмаларга каралган бюджет ассигнованиеләре күләме;

әлеге пунктның дүртенче абзацында күрсәтелгән орган йөзәндә тиешле гавами-хокукый берәмлек исемненән муниципаль контрактлар төзү һәм үтәү буенча бюджет яисә автоном учреждениенә, муниципаль унитар предприятиенә хокукларын һәм бурычларын билгели торган нигезләмәләр;

үзәндә тапшырылган вәкаләтләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен бюджет яисә автоном учреждениенә, муниципаль унитар предприятиенә жаваплылыгы;

әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән органның вәкаләтләрне тапшыру турында төзелгән килешүдә билгеләнгән шартларның бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан үтәлешен тикшерүләр үткәргүгә хокукын билгели торган нигезләмәләр;

бюджет исәбен алып бару, бюджет хисабын төзү һәм тапшыру буенча әлеге пунктның дүртенче абзацында күрсәтелгән органга бюджет акчаларын алучы буларак бюджет яисә автоном учреждениенә, муниципаль унитар предприятиенә бурычын билгели торган нигезләмәләр.

Вәкаләтләрне тапшыру турында килешүләр әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән органнарга бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын алучыларның шәхси счетларын ачу өчен муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен

гамәлгә ашыру операцияләрен исәпкә алу өчен тапшырылган вәкаләтләр буенча нигез булып тора.

Муниципаль заказчы вәкаләтләре, әлеге пунктның өченче абзацында күрсәтелгән карарлар нигезендә, муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда муниципаль заказчылар, юридик затлар булган жирле үзидарә органнары тарафыннан тапшырыла ала. Күрсәтелгән карарларда муниципаль заказчы вәкаләтләре тапшырыла торган юридик затлар турында мөгълүмат булырга тиеш.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессия килешүләре нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Шәһәр бюджетын үтәгәндә муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бирү рөхсәт ителми, алар буенча муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турында карар кабул ителгән, моңа әлеге пунктның унбишенче абзацында күрсәтелгән очрак керми.

Шәһәр бюджетын үтәгәндә, әлеге пунктның ундүртенче абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бирү рөхсәт ителә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясында каралган субсидияләр алучы муниципаль унитар предприятиенең бюджет яисә автоном учреждениесе яисә оештыру-хокукый рәвеш билгеләнгән тәртиптә күрсәтелгән объектларга капитал кертемнәрне гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турындагы карарга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң, шартнамә ягын - бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятиене - казна учреждениесенә һәм шартнамә төрен - граждан шартнамәсе төрен, муниципаль унитар предприятиене муниципаль унитар предприятиене - шартнамәгә алмаштыру өлешендә тиешле үзгәрешләр кертәп, әлеге объектларга капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турындагы карарга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң, казна учреждениесенә рөхсәт ителә.

Бюджет инвестицияләрен шәһәр бюджетыннан муниципаль милек объектларына кертү рөхсәт ителми.

Россия Федерациясе субъекты бюджеты турындагы закон белән жирле бюджетлардан гамәлгә ашырыла торган муниципаль милек объектларына капитал салуларны финанслашуга жирле бюджетларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Күрсәтелгән субсидияләренә жирле бюджетларга бирү тәртибе Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенә иң югары башкарма органы тарафыннан билгеләнә.

Әлеге субсидияләренә капитал төзелеш объектларына һәм (яисә) күчемсез мөлкәт объектларын сатып алуга капитал салуларны финанслашуга шәһәр бюджетына бирү, алар муниципаль милеккә карамый (кертелми) .

17. Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләрен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә, ул Россия Федерациясе гражданлык законнары нигезендә юридик затларның устав (жыелма) капиталларында шәһәр катнашында рәсмиләштерелә. Шәһәр карамагындагы устав (жыелма) капиталында район өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү турында карарлар кабул итү тәртибе шәһәр бюджетыннан районның башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга күрсәтелгән юридик затлар милкендәге һәм (яисә) алар тарафыннан күчемсез мөлкәт объектларын сатып алуга йә күрсәтелгән юридик затларның ярдәмче жәмгыятьләренә устав (жыелма) капиталларына мондый бүлендек жәмгыятьләре милкендәге капитал төзелеш объектларына капитал

салуларны гамәлгә ашыруга һәм (яисә) мондый ярдәмче жәмгыятьләр сатып алуға шәһәр бюджетыннан күчемсез мөлкәт объектларын сатып алуға капитал салуларны гамәлгә ашыруга кертемнәр бирү максатларында күрсәтелгән юридик затларның ярдәмче жәмгыятьләренең устав (жыелма) капиталларына кертемнәр бирү максатларында башкарма комитетның муниципаль хокукий актлары рәвешендә кабул ителә.

Капиталь төзелеш объекты өчен инвестицияләрне Россия Федерациясе законнары нигезендә нигезләү мәжбүри булган очракта, әлеге пунктның икенче абзацында күрсәтелгән карарлар мондый капитал төзелеш объектларына карата кабул ителә, шул исәптән Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестицияләрне нигезләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты нәтижәләрен, шулай ук проектлауға расланган бирем нигезендә кабул ителә.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән башкарма комитет һәм юридик зат арасындагы шартнамә шәһәрнең инвестицияләр субъекты милкендә катнашуы турында бюджет турындагы карар үз көченә кәргән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү турындагы шартнамәләргә кертелә торган мәжбүри шарт булып, югары технологияле импорт жиһазларын, чималны һәм комплектлаучы әйберләрне сатып алганда (китергәндә) Россия Федерациясенәң валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла торган операцияләрдән тыш, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәте, Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, муниципаль берәмлекнең жириле администрациясе карарларында билгеләнгән башка операцияләрне бюджет инвестицияләре бирү максатларына ирешү белән бәйлә, шул исәптән әлеге пунктның икенче абзацында күрсәтелгән операцияләрдән тыш, чит ил валютасы акчалары исәбеннән сатып алуны тыю тора.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирүгә бәйлә рәвештә төзелгән шартнамәләргә таләпләр шәһәр бюджеты акчалары исәбеннән башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләрнең булмавы бюджет инвестицияләрен илтмәү өчен нигез булып тора.

18. Әлеге статьяда каралган субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен бирү шарты итеп аларны алучыларның бюджеттан субсидияләр, бюджет инвестицияләре бирү планлаштырылган тиешле гавами-хокукий берәмлек алдында акчалата йөкләмәләре буенча срогы чыккан (жайга салынмаган) бурычы булмау тора (жириле администрация тарафыннан билгеләнгән очраклардан тыш).

12 статья. Башкарма комитетның резерв фонды

Шәһәр бюджетының чыгым өлешендә башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.

Шәһәр бюджетының чыгым өлешендә шәһәр Советының резерв фондын булдыру тыела.

Башкарма комитетның резерв фонды күләме шәһәр бюджеты турында шәһәр Советы карары белән билгеләнә һәм әлеге карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменнән 3 проценттан арта алмый.

Башкарма комитетның резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс белән тәмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен уздыруга һәм стихияле бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерүгә бәйлә башка чараларга, шулай ук әлеге пунктның алтынчы абзацында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чараларга жиберелә.

Башкарма комитетның шәһәр бюджеты составында каралган резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитет карары буенча файдаланыла.

Башкарма комитетның шәһәр бюджеты составында каралган резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану турындагы хисап шәһәр бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

13 статья. Шәһәр бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

Чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кабул итүгә яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга бюджет ассигнованиеләрен шәһәр бюджеты турында шәһәр Советы карарына йә агымдагы финанс елында шәһәр бюджеты турында шәһәр Советы карарына тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң, шәһәр бюджетына өстәмә керемнәр чыганаclarы булганда һәм (яисә) шәһәр бюджеты чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кимегәндә генә чираттагы финанс елы башыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

14 статья. Шәһәрнең чыгым йөкләмәләре

1. Шәһәрнең чыгым йөкләмәләре түбәндәгеләр нәтижәсендә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнарын хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү, шулай ук өлеге мәсьәләләр буенча шәһәр (муниципаль берәмлек исемәннән) шартнамәләр (киләшүләр) төзү;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;

2. Өлеге статьяның 1 пунктының икенче һәм дүртенче абзацында күрсәтелгән шәһәрнең чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм шәһәр бюджеты кытлыгын финанслауның үз керемнәре һәм чыганаclarы исәбеннән башкарыла.

3. Өлеге статьяның 1 пунктының өченче абзацында күрсәтелгән шәһәрнең чыгым йөкләмәләре федераль законнар (Татарстан Республикасы законнары) нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә, Россия Федерациясә БК 140 статьясында каралган тәртиптә шәһәр бюджетына бирелә торган Татарстан Республикасы бюджетыннан субвенцияләр хисабына һәм чикләрендә башкарыла.

Муниципаль берәмлектә тиешле субвенцияләренә исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арттырылган очракта, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәкле өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэмин итү үз керемнәре һәм шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы исәбеннән гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү буенча үзенә муниципаль районның жирле үзидарә органнары һәм шәһәр арасында төзелгән килешүләр нигезендә тапшырылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү буенча яисә жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль районның һәм шәһәрнең жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр нигезендә тапшырылган вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бөйлә чыгым йөкләмәләре күрсәтелгән килешүләр нигезендә тиешле жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән

билгеләнә, Россия Федерациясенәң 142.4 һәм 145 статьяларында каралган тәртиптә бирелә торган тиешле жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар хисабына һәм чикләрендә башкарыла.

Муниципаль берәмлектә тиешле бюджетара трансфертларны исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арттырылган очракта, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәкле өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэмин итү күрсәтелгән муниципаль берәмлекнең жирле бюджеты кытлыгын финанслауның үз керемнәре һәм чыганакалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

5. Жирле үзидарә органнары, РФ БК билгеләгән таләпләрне үтәп, даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутатларның, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затларының, муниципаль хезмәткәрләренең, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын мөстәкыйль билгели.

6. Жирле үзидарә органнары тиешенчә федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, федераль дөүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләргә хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хокуклы түгел.

Жирле үзидарә органнары үз финанс чаралары (бюджетара трансфертлардан тыш) булганда гына башка муниципаль берәмлекләргә, дөүләт хакимияте органнарының жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм аларның компетенцияләреннән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән чыгарылмаган мәсьәләләргә хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хокуклы.

7. Шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестры башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә алып барыла.

Шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестры Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә финанс-бюджет палатасы тарафыннан тапшырыла.

15 статья. Бюджет кытлыгы

1. Шәһәр бюджетының чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында кытлыгы, әлегә статьяның 2 пункттында билгеләнгән чикләүләргә үтәп, шәһәр Советы карары белән билгеләнә.

2. Шәһәр бюджеты кытлыгы шәһәр бюджеты керемнәренәң расланган гомуми еллык күләменәң 10 процентыннан, кире кайтарылмый торган керемнәргә һәм (яисә) салым керемнәренәң расланган күләмгә өстәмә нормативлар буенча исәпкә алмыйча, артмаска тиеш.

Шәһәр Советының бюджет турында карары белән муниципаль берәмлек милкендәге акцияләргә сатудан керемнәр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен финанслау чыганакалары составында расланган һәм (яисә) бюджет чараларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очракта, шәһәр бюджеты кытлыгы күрсәтелгән керемнәр суммасы һәм шәһәр бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметү чикләрендә әлегә пунктта билгеләнгән чикләүләргә арттыра ала.

3. Шәһәр бюджеты үтәләше турында еллык хисап күрсәткечләргә буенча урнашкан шәһәр бюджеты кытлыгы әлегә статьяның 2 пункттында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

16 статья. Шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр

1. Шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурыч - бурычлы кеше шәһәр алдында билгеләнгән датага акчалата йөкләмә нигезендә түләргә тиешле акча суммасы.

2. Шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр шәһәрнең финанс активларын формалаштыра.

3. Исәпкә алу һәм шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәпкә алуда исемлек кертү һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), РФ БК каралган очрактардан тыш, Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Шәһәр каршында мондый йөкләмәләргә үтәүне тәэмин итә торган акчалата йөкләмәләргә (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм алыш-бирешләргә исәпкә ала, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләр хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясә БК 93.2 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясә БК 93.2 статьясындагы 5 пункттында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешү нигезендә башкасы билгеләнмәгән очракта, шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр шәһәр бюджетының бердәм сәтеына акчалар суммасын күчерү датасыннан башкарылган дип санала.

17 статья. Шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары

а) Шәһәр бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганакалары составына түбәндәгеләр керә:

номиналь бәясә Россия Федерациясә валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтләр кәгазьләргә урнаштырудан кергән чаралар һәм аларны каплауга юнәлдерелгән чаралар арасында аерма;

жәлеп ителгән һәм шәһәр тарафыннан юкка чыгарылган кредитлар арасындагы аерма Россия Федерациясә валютасында кредит оешмалары кредитлары арасында;

Россия Федерациясә валютасында жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган шәһәр арасында шәһәргә Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары аермасы;

тиешле финанс елы дәвамында шәһәр бюджеты чараларын исәпкә алу сәетларында калган акчаларны үзгәртү;

шәһәр бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганакалары.

б) Шәһәр бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганакалары составына түбәндәгеләр керә:

акцияләр сатудан һәм шәһәр милкәндәгә капиталда катнашуның башка рәвешләргә керүләргә;

жирле бюджет чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләргә гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән йә бенефициарның принципалга таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, шәһәр гарантияләргә Россия Федерациясә валютасында үтәү өчән жибәрелә торган чаралар күләме;

Россия Федерациясә валютасында шәһәрнең башка бурыч йөкләмәләргә каплауга юнәлдерелә торган чаралар күләме;

юридик затларга Россия Федерациясә валютасында бюджет кредитларын кирә кайтарудан алынган акчалар һәм шәһәр бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына шәһәр бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кирә кайтарудан алынган акчалар һәм

шәһәр бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасында аерма;

жирле бюджетның бердәм счётыннан күчерелгән акчалар һәм жирле бюджетның бердәм счётында калган акчалар белән идарә итү операцияләрен үткәргәндә жирле бюджетның бердәм счётына күчерелгән акчалар арасында аерма.

в) агымдагы финанс елы башына шәһәр бюджетының калган акчалары:

хисап финанс елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук шәһәр Советы карары белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм район башкарма комитеты исеменән төзелгән муниципаль контрактлар өчен әлеге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә хисап финанс елында түләнергә тиешле товарларны кайтаруға, эшләрне башкаруға, хезмәтләр күрсәтүгә, финанс елында субсидияләр бирү өчен кирәкле суммалар чикләрендә финанс чыгымнарын каплауга юнәлдерелергә мөмкин;

хисап финанс елында муниципаль шәһәр бюджетын үтәү барышында бюджет ассигнованиеләрен тулысынча файдаланмауга бәйле барлыкка килгән калдыклар арасындагы аермадан артмаган күләмдә, ул РФ БК нигезендә озын чыдамлылыкның югары яисә уртача дәрәжәсе булган заемщиклар төркеменә һәм бюджет ассигнованиеләрен арттыруның бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актында билгеләнгән тәртиптә кулланыла;

РФ БК нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә кертелгән шәһәр алынмаларының гомуми суммасыннан арттырылган күләмдә, жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы нәтижеләре буенча шәһәрнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән агымдагы финанс елында шәһәрнең бурыч йөкләмәләрен кыскарта торган түләүләрне башкаруға жибәрелә.

г) жирле бюджет кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында һәм шәһәр тарафыннан түләнгән, максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясенә бирелгән чит ил валютасында шәһәр гарантияләрен үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме, муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән очракта.

18 статья. Муниципаль бурыч структурасы, муниципаль бурыч йөкләмәләренең төрләрә һәм вакытлары

1. Муниципаль бурыч структурасы әлеге статьяда билгеләнгән бурыч йөкләмәләренең төрләрә буенча муниципаль бурыч йөкләмәләре төркеменнән гыйбарәт.

2. Шәһәрнең озак йөкләмәләре түбәндәгеләр буенча йөкләмәләр рәвешендә яшәргә мөмкин:

а) шәһәрнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);

б) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;

в) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;

г) Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан шәһәр тарафыннан жәлеп ителгән кредитларга;

д) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән шәһәр гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);

е) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;

ж) РФ БК гамәлгә кәргәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.

3. Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

а) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

б) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан шәһәр бюджетына жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

в) шәһәр тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

г) муниципаль гарантияләрдән чыга торган йөкләмәләр күләме;

д) шәһәрнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

3.1. Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

а) Россия Федерациясе валютасында йөкләмәләре күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

б) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме, аның буенча йөкләмәләр Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән;

в) Россия Федерациясе валютасында йөкләмәләре күрсәтелгән кредит оешмаларыннан шәһәр жәлеп иткән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

г) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль гарантияләргә бәйле йөкләмәләр күләме;

д) шәһәрнең Россия Федерациясе валютасында юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

3.2. Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

а) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

б) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләрдән килеп чыга торган йөкләмәләр күләме.

4. Шәһәрнең озак сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биштән алып 10 елга кадәр) йөкләмәләре булырга мөмкин.

19 статья. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән шәһәрнең бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан алу

1. Шәһәрнең Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән бурыч йөкләмәсе шәһәр Советы карары белән бүтәнә каралмаган очракта (кредит шарты белән билгеләнгән йөкләмәләр һәм шәһәрнең муниципаль хокукый актлары тарафыннан үтәлмәгән) муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган чорны каплау датасыннан соң өч ел эчендә тулысынча туктатылган һәм, әгәр шәһәр Советы карары белән башкасы каралмаган булса, муниципаль бурыч йөкләмәсен тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Шәһәрнең муниципаль гарантияләр буенча Россия Федерациясе валютасында бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләрне туктатуга нигез булып торучы вакыйгалар (хәлләр) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп житү (һөжүм итү турында белешмәләр алу) дәрәжәсе буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Әлеге статьяның 1 пунктының беренче абзацында күрсәтелгән сроклар тәмамланганнан соң жирле администрация Россия Федерациясе валютасында

күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан исәптән чыгару турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан исемлек, шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarында исемлек суммасын чагылдырмыйча, Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен кыскарту юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Реструктуризацияләштерелгән, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Түләү датасы башланганчы муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә эмиссияләү шартлары нигезендә аларны тулысынча эмитацияләгән орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләренә алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр Эмитенты аларны юкка чыгару датасы башланганчы сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләренә алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләр үтәлгән дип танырга хокуклы.

20 статья. Муниципаль бурыч белән идарә итү

1. Муниципаль бурыч белән идарә итү дигәндә жирле үзидарә органнарының шәһәрнең заем финанславына ихтыяжларын тәэмин итүгә, муниципаль бурыч йөкләмәләрен вакытында һәм тулысынча үтәүгә, бурычларга хезмәт күрсәтү чыгымнарын минимальләштерүгә, аларны үтәмәүне юкка чыгаручы йөкләмәләр күләмен һәм структурасын хуплауга юнәлдерелгән эшчәнлегә аңлашыла.

2. Муниципаль бурыч белән идарә итү шәһәр Уставы нигезендә жирле администрация (шәһәрнең башкарма күрсәтмә органы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

21 статья. Шәһәрнең бурыч йөкләмәләре буенча җаваплылык

1. Шәһәрнең бурыч йөкләмәләре шәһәр милкендәге казаны тәшкит итүче барлык мөлкәт белән тулысынча һәм шартларсыз тәэмин ителә һәм шәһәр бюджеты акчалары исәбеннән башкарыла.

2. Әгәр күрсәтелгән йөкләмәләр шәһәр тарафыннан гарантияләнмәгән булса, шәһәр Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының һәм башка муниципаль берәмлекләренең бурыч йөкләмәләре буенча җаваплы булмый.

22 статья. Муниципаль бурычны реструктуризацияләү

Бурычны реструктуризацияләү төп бурыч суммасын өлешчә исәптән алып (кыскартып) башкарылырга мөмкин.

23 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм шәһәрнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең чик күрсәткечләре

1. Шәһәр бюджеты турындагы карар белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (шәһәрнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган

очракта) өске чикләре (шәһәрнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел узган торышы буенча билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (шәһәрнең чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булган очракта) билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурыч, муниципаль тышкы бурыч чикләре (шәһәрнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) әлеге статьяның 3 пункттында билгеләнгән чикләүләргә үтгәндә билгеләнә.

3. Жирле бюджет турындагы карар белән чираттагы финанс елына һәм план чорына расланган жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмен, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмен арттырмастка тиеш. РФ БК 136 маддәсенең 4 пункттында каралган очракларда бурыч күләме жирле бюджет турындагы карар белән расланган чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменң 50 процентыннан артмастка тиеш, ул физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме түбәндөгә таләпләргә үтгәндә шәһәр бюджеты турындагы карар белән раслана:

а) чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә чыгымнар күләме шәһәр бюджеты турындагы карар белән расланган чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының гомуми күләменң 10 процентыннан артмастка тиеш, моңа Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләме керми;

б) чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты турындагы карар белән расланган чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең гомуми күләменң һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләренең гомуми күләменң 20 процентыннан артмастка тиеш; күрсәтелгән чагыштырманы исәпләгәндә озак сроклы йөкләмәләргә вакытыннан алда түләүгә җибәрелә торган түләүләр суммасы, чираттагы финанс елыннан һәм план чорынан соңгы ел саен түләнә торган елның 1 гыйнварыннан соң, вакытыннан алда түләнүгә җибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

24 статья. Муниципаль алынмалар

Муниципаль эчке алынмалар дигәндә шәһәр исемнән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә шәһәр исемнән заем акчаларын җәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак шәһәрнең озак бурычлары барлыкка килә.

2. Муниципаль эчке үзләштерүләр шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау, шулай ук шәһәрнең бурыч йөкләмәләргә каплау, шәһәр бюджеты хисабында финанс елы дәвамында калган акчаларны тулыландыру максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Шәһәрнең муниципаль тышкы алынмалары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан чит ил максатчан кредитларыннан файдалану кысаларында, шәһәр бюджетына кредитлар җәлеп итү аңлашыла, алар буенча чит ил валютасында белдерелгән Россия Федерациясе алдында шәһәрнең озак сроклы йөкләмәләре барлыкка килә.

4. Муниципаль тышкы алынмалар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе тышкы дөүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

5. РФ БК һәм Шәһәр Уставы нигезендә шәһәр исеменнән муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына Башкарма комитет ия.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә шәһәр тарафыннан гамәлгә ашырыла:

а) шәһәрнең бурыч йөкләмәләре буенча вакыты чыккан бурыч булмау;

б) шәһәр тарафыннан Россия Федерациясә Хөкүмәте билгели торган дәрәжәдән түбәнрәк кредит рейтингы алынган, исемлеге Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның берәрсеннән яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы заттан.

7. РФ БК 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының урта дәрәжәсендәге заемщиклар төркеменә кертелгән шәһәр муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, шәһәрне бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә кертәргә мөмкинлек биргән дәрәжәгә кадәр шәһәрнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

8. РФ БК 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының урта дәрәжәсендәге заемщиклар төркеменә кертелгән шәһәр муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар, чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр программаларын килештергән очракта гына муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы.

9. РФ БК 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә кертелгән шәһәр муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, шәһәрдәге бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

10. Россия Федерациясә Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә кертелгән шәһәр кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм шәһәрнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында гына, шулай ук шәһәрнең Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 107.1 статьясындагы 9 пунктында һәм 31.1 статьясындагы 7 пунктында каралган түләүгә сәләтлелеген торгызу планында бирелгән максатчан бюджет кредитлары рәвешендә эчке үзләштерүләргә гамәлгә ашырырга хокуклы.

11. РФ БК 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә кертелгән шәһәр муниципаль тышкы алынмаларны гамәлгә ашырырга һәм чит ил валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

12. Россия Федерациясә БК 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә кертелгән шәһәр муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләргә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль алынмалар, чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясә валютасында муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр программаларын килештергән очракта гына Россия Федерациясә валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы.

13. Россия Федерациясә БК 107.1 статьясындагы 9 пунктында каралган шәһәрнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары буенча шәһәр йөкләмәләрен реструктуризацияләү рәхсәт ителми.

25 статья. Чит ил валютасында шәһәр тарафыннан гарантияләр бирү һәм алынмаларны гамәлгә ашыру үзенчәлекләре

Шәһәр Россия Федерациясеннән чит ил валютасында үзләштерүне гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында, Россия Федерациясенә 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, максатчан чит ил кредитлары жәлеп ителгән акчаларны Россия Федерациясеннән файдалану кысаларында гына, чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

26 статья. Муниципаль алынмаларның чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль алынмаларның иң чик күләме дигәндә тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар программалары буенча шәһәр бюджетына акчалар жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Шәһәр бюджетына акчалар жәлеп итү күләмнәре чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчалар жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм, тиешле ел ахырына файдаланылмаган бюджет кредиты күләменнән тыш, шәһәр бюджеты турындагы карар белән тиешле финанс елына расланган инфраструктура проектларын гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә жәлеп ителгән бюджет кредитының калган өлеше, Россия Федерациясе БК ның 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, гомуми суммасыннан артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында шәһәрне алган акчаларның гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм агымдагы елның 1 гыйнварына жирле бюджетның шушы арттырылган суммасында барлыкка килгән хисап финанс елы йомгаклары буенча шәһәрнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артып киткән очракта, РФ БК 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелгә тиеш, агымдагы финанс елына алынган акчаларның иң чик күләмен киметеп.

27 статья. Муниципаль тышкы алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы алынмалар программасы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында һәм план чорында чит ил валютасында түләнелә торган чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан шәһәр бюджетына чит ил валютасында жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

а) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган акчаларны шәһәр бюджетына жәлеп итү күләме һәм бурыч йөкләмәләрен каплау сроклары;

б) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча чираттагы финанс елында һәм план чорында шәһәрнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты турындагы карарга кушымта булып тора.

28 статья. Муниципаль эчке алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында гамәлгә ашырыла торган һәм (яисә) сүнә торган тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алынмалар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

а) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль эчке үзләштерүләргә гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурычларны каплауның иң чик сроклары һәм шөһәр бюджетына акчалар жәлеп итү күләмнәре;

б) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча каплау күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына шөһәр бюджеты турындагы карарга кушымта булып тора.

4. РФ БКның 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны реструктуризацияләү муниципаль программасында чагылмый.

29 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәләрдән) барлыкка килгән бенефициар алдында аның акчалата йөкләмәләре принцибын тиешенчә үтәүне тәэмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәэмин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару турындагы таләпләр (Россия Федерациясе БК 115.1 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән очрактан тыш) йә йөкләмәләргә үтәү срогы килеп житкән дип санала торган вакыйгалар (хәлләр) килүен (Россия Федерациясе БК кодексының 116 статьясындагы 8 пункттында күрсәтелгән очрактан тыш) принципларына карата таләпләр куелган очракта.

3. Муниципаль гарантиянең язма рәвешә мәжбүри.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзе тәэмин иткән йөкләмә буенча субсидия жаваплылыгына ия.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

а) гарант исеме (тиешле гавами-хокукий белем - шөһәр) һәм гарант исемнән гарантия биргән орган исеме;

б) бенефициарның исеме;

в) принципал исеме;

г) гарантия бирелә торган йөкләмә (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганда), төп йөкләмәнең гамәлдә булу срогы яисә аның буенча йөкләмәләргә үтәү срогы, яктарның исемнәре, төп йөкләмәләргә башка житди шартлары күрсәтелеп);

д) гарантия буенча гарант йөкләмәләргә күләмә һәм гарантиянең иң чик суммасы;

е) гарантия бирү нигезләре;

ж) гарантиянең үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

з) гарантиянең гамәлдә булу вакыты;

и) гарантияле очракны билгеләү, гарантияне үтәү турында бенефициарның таләпләрен күрсәтү вакыты һәм тәртибе;

к) гарантияне чакыртып алу нигезләре;

л) гарантия буенча гарант тарафыннан йөкләмәләргә башкару тәртибе;

м) гарантия суммасын тулы күләмдә яисә гарантия үтөгәндә, үтөгәндә (башка нигезләрдә туктатылганда) тулы күләмдә яисә гарантия белән тәэмин ителгән

принципалның йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда киметү нигезләрен;

н) гарантияне туктату нигезләре;

о) гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмаган төп йөкләмәләр шартлары;

п) муниципаль гарантия буенча бенефициар гаранты тарафыннан түләнгән акчаларны кайтару принцибына гарант таләбе булу яисә булмау (принципалга, регресска гарантның регресс таләбе);

р) гарантиянең башка шартлары, шулай ук РФ БК билгеләнгән белешмәләр, гарантның норматив хокукый актлары, гарант исеменнән гарантия бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Мөлкәте шөһәр (гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие, акцияләренең 100 проценты (өлеше) шөһәр (гарант) милкендә булган хужалык жәмгыяте, муниципаль унитар предприятие, муниципаль унитар предприятие йөкләмәләре генә принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия белән тәэмин ителергә мөмкин.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата белән яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) житү белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуксыз.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, күрсәтелгән хокукларны, муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү, облигациягә хокукларны яңа хужага (сатып алуыга) күчүгә бәйлә рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчү) керми, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (башка нигезләр буенча) тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигация) буенча йөкләмәләргә үтәүне тәэмин итә торган муниципаль гарантия түбәндәге очрақларда гына чакыртып алынырга тиеш:

1) муниципаль гарантиядә күрсәтелгән төп йөкләмәләр шартларын гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртү, алар гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый;

2) муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (заем, шул исәптән облигация) акчаларыннан максатчан файдаланмау.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турындагы бенефициарның таләбе (гарантияне башкару турындагы бенефициарның таләбе) гарантия белән билгеләнгән очрақта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка белдерелергә мөмкин. Гарантия үтөлеше турында бенефициарның таләпләре гарантиядә билгеләнгән тәртиптә язма рәвештә гарантка гарантиядә күрсәтелгән документлар белән күрсәтелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәү турындагы таләпләргә, шул исәптән, йөкләмә гарантияләргә белән тәэмин ителгән гарантияләргә үтәү срогы яқынлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) килеп чыккан очрақта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе куелу турында принципалга хәбәр итәргә һәм таләпнең күчәрмәсен принципалга тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән вакытта күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп бирелгән документлар белән гарантияне үтәү турындагы бенефициарның таләбен нигезләү предметына һәм таләп гарантиясе шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларга туры килү-килмәвен карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару турында бенефициарның һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарның түбәндәге очракларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

а) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия (гарантиянең гамәлдә булу срогы) бирелгән вакыт тәмамланганнан соң гарантка күрсәтелгән;

б) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар билгеләнгән гарантияне бозып гарантка күрсәтелгән;

в) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

г) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал гарантияләре белән тәэмин ителгән йөкләмәләрне тиешенчә үтәүне баш тарткан;

д) 2021 елның 1 гыйнварыннан көчен югалтты. - Әлмәт шәһәр советының 12.05.2021 N 30 карары;

е) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Муниципаль гарантияне һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документларны башкару турындагы бенефициар таләбе муниципаль гарантиянең нигезләнмәгән һәм (яисә) тиешле шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант, принципалны күз алдына китерергә мөмкин булган бөхәс бенефициары таләпләренә каршы торырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да каршы килү мөгълүматларына хокукны югалтмый.

19. Гарантиянең һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның үтәлеше турында бенефициар таләбе расланган очракта, гарант гарантиядә билгеләнгән срокта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантия белән каралган бенефициар алдында гарантның йөкләмәсе гарантия белән тәэмин ителгән принципалның вакыты чыккан йөкләмәләре күләмдә, әмма гарантия суммасыннан артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

а) гарантиядә билгеләнгән күләмдә бенефициар гарантиясен түләп;

б) ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу вакыты) гарантиядә билгеләнгән вакыт узгач;

в) гарантия белән тәэмин ителгән принципалның принципалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очракта йө күрсәтелгән йөкләмәләрне башка нигезләр буенча туктаткан очракта (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәлеше турында гарантка таләпләр булуга карамастан) (РФ БК кодексының 116 статьясындагы 8 пунктында күрсәтелгән очрактан тыш);

г) бенефициарның, мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләрнең булмавы шарты белән, РФ БК 115.1 статьясында каралган гарантны гарантия буенча гаранттан азат итү турындагы язма гаризасын гарантия буенча үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә;

д) гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән вакытта барлыкка килмәгән булса;

е) бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәү турында гарантка таләп белдергәннән соң (РФның 116 статьясындагы 8 пунктында күрсәтелгән очрактан тыш)

төп йөкләмәне (шул исәптән принципалны һәм (яисә) бенефициарны бетерү белән бәйлә рәвештә) туктатып яисә аны гамәлдә булмаган килешү дип таныганнан соң;

ж) бенефициар тарафыннан башка затка тапшырылган яисә бенефициарның гарантия, хокуклар һәм (яисә) бурычларның төп йөкләмәләре буенча гарантка карата таләпнең хокуклары башка нигезләр буенча, гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка (күрсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә облигациягә хокукларның яңа хужасына (сатып алуыга) күчүгә, гарантия белән тәэмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйлә рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында таләпләрне (хокукларны һәм бурычларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырудан (күчүдән) тыш);

з) принципал белән башка затка тапшырылган яисә хокуклар һәм (яисә) бурыч (бурыч) принципалына караган башка нигезләр буенча гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка, төп йөкләмәләр буенча икенче затка күчкән очракта;

и) гарантияне гарантиядә күрсәтелгән очрактарда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

к) гарантиядә билгеләнгән башка очрактарда.

22. Аның буенча гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң, бенефициар белән гарантия тоту күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуклар бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында билгеле булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Муниципаль гарантияне бәяләүгә яки туктатуга китерерлек хәлләр барлыкка килү турында билгеле булган Бенефициар һәм принципал бу турыда гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелүгә бәйлә булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарантка гарант тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия буенча йөкләмәләрнең нинди дә булса өлешендә түләнгән, яисә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка бирелгән хокукларны үтәү тәртибендә түләнгән акчаларны регресс тәртибендә кайтару исәбенә алынган акчалар чаралар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителә торган кредит һәм заемнар (шул исәптән облигация) максатчан булырга тиеш. Кредит (облигациядән тыш) буенча йөкләмәләрне үтәүне тәэмин итә торган муниципаль гарантия кредит килешүендә (заем килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заем) йөкләмәләрен бирү турындагы килешүдә күрсәтелгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдалануны үз ягыннан тикшереп торуны гамәлгә ашыру шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрен үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, кредит (заем, шул исәптән облигация) чараларын максатчан файдаланмау факты билгеләнгән очракта, принципал һәм

бенефициар муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә Россия Федерациясе законнары, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән җаваплылыкка ия.

29. Бенефициарлар билгеле булмаган затлар даирәсе булган йөкләмәләрне үтәүне тәэмин итүгә муниципаль гарантияне бирү РФ БК билгеләнгән үзенчәлекләр белән гамәлгә ашырыла.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бирү һәм үтәү үзенчәлекләре РФ БК билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләр бирү тәртибе һәм шартлары РФ БК тарафыннан билгеләнә.

32. Шәһәр исемнән муниципаль гарантияләр җирле администрация тарафыннан чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында шәһәр Советы карарында күрсәтелгән гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә, РФ БК таләпләре нигезендә һәм башкарма комитет карары белән билгеләнгән тәртиптә бирелә.

33. Муниципаль гарантиядән килеп чыга торган йөкләмәләр муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләр принцибында фактта булган, әмма муниципаль гарантия суммасыннан артмаган суммада муниципаль бурыч составына кертелә.

34. Муниципаль гарантия бирү һәм үтәү муниципаль бурыч кенәгәсендә чагылыш табарга тиеш.

35. Финанс органы бирелгән гарантияләрне исәпкә ала, алар буенча муниципаль бурычны арттыра, принципаллар йө өченче затлар тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантияләр белән тәэмин ителгән принципаллар йөкләмәләренең тулы күләмендә яисә тулы күләмдә яисә гарантияләр белән тәэмин ителгән башка нигезләрдә яисә гарантияләр белән тәэмин ителгән принципаллар йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә, шулай ук муниципаль гарантияләр буенча түләүләрне гарант тарафыннан гамәлгә ашыру нәтижәсендә муниципаль бурычны кыскарта.

30 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

а) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) һәр юнәлеш (максат) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

б) гарантияләр һәм алар тәэмин итә торган йөкләмәләр валютасы;

в) гарантияләрнең гомуми күләме;

г) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

д) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр күрсәтелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

31 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

а) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) һәр юнәлеш (максат) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

б) гарантияләрнең гомуми күләме;

в) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

г) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

32 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр һәм аларның эмитентлары

1. Шәһәр исемнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең Эмитенты булып шәһәр Уставына муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукы бирелгән жирле администрация тора.

3. Шәһәр тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең төрләре, аларның эмиссия һәм мөрәҗәгать итү тәртибе һәм шартлары РФ БК тарафыннан билгеләнә.

33 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыруның иң чик күләмнәре

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне чираттагы финанс елына һәм номиналь бәя буенча план чорының һәр елында урнаштыруның иң чик күләмнәре шәһәр Советы тарафыннан муниципаль эчке бурычның өске чиге нигезендә, тиешле бюджет турында карар белән билгеләнгән рәвештә билгеләнә.

2 бүлек. СОСТАВЛЕНИЕ ПРОЕКТА БЮДЖЕТА ГОРОДА

34 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Шәһәр бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында шәһәрнең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

2. Шәһәр бюджеты проекты, РФ БК нигезендә башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә һәм шәһәр Советының муниципаль хокукый актларында аның таләпләрен үтәгән килеш кабул ителә торган тәртиптә төзелә.

3. Шәһәр бюджеты проекты шәһәр Советы карары нигезендә өч елга (чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

Шәһәр бюджеты проекты чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана торган очракта, башкарма комитет шәһәрнең урта сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

4. Озак сроклы бюджет планлаштыруы, әгәр шәһәр Советы аны формалаштыру турында карарны РФ БК таләпләре нигезендә кабул иткән очракта, озак вакытка исәпләнгән вакытка шәһәрнең бюджет фаразын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Шәһәр бюджеты проекты турыдан-туры төзүне финанс-бюджет палатасы гамәлгә ашыра.

35 статья. Шәһәр бюджеты проекты төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Шәһәр бюджеты проекты үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында Финанс-бюджет палатасы кирәкле белешмәләргә башка финанс органнарыннан,

шулай ук дәүләт хакимиятенең башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан алырга хокуклы.

2. Шәһәр бюджеты проектыны төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Федераль Собраниеенә Россия Федерациясе Президенты кулламасы нигезләмәләре;

Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын һәм халыкка ачык хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документларда;

шәһәрнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

шәһәрнең социаль-иқтисады үсешен фаразлау;

озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразы проекты);

муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программалар проектларында).

36 статья. Шәһәрнең социаль-иқтисады үсеше фаразы

1. Шәһәрнең социаль-иқтисады үсеше фаразы кимендә өч елга әзерләнә.

2. Шәһәрнең социаль-иқтисады үсеше фаразы ел саен Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә әзерләнә.

3. Шәһәрнең социаль-иқтисады үсеше фаразы шәһәр Советына бюджет проектыны кертү турында карар кабул итү белән бер үк вакытта башкарма комитет тарафыннан хуплана.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәрнең социаль-иқтисады үсеше фаразы план чоры параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Шәһәрнең социаль-иқтисады үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән аларны алдан фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләре һәм факторлары күрсәтелгән алдан расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Шәһәр бюджеты проектыны төзү яисә карау барышында шәһәрнең социаль-иқтисады үсеше фаразын үзгәртү шәһәр бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

6. Шәһәрнең чираттагы финанс елына һәм план чорына социаль-иқтисады үсеш фаразын эшләү башкарма комитетның вәкаләтле органы (вазыйфаи заты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

7. Шәһәрнең озак сроклы чорга бюджет фаразын формалаштыру максатларында РФ БК 170.1 статьясы нигезендә озак сроклы чорга шәһәрнең социаль-иқтисады үсеше фаразы башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә әзерләнә.

37 статья. Шәһәр керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре шәһәр Советына бюджет турында карар проектыны кертү көненә гамәлдә булган территориянең социаль-иқтисады үсеше фаразы, шулай ук күрсәтелгән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм Россия Федерациясе законнарының һәм Россия Федерациясе законнарының, Татарстан Республикасы законнарының һәм шәһәр Советының салым булмаган керемнәрен билгели торган муниципаль хокукый актларының план чорына үз көченә керә торган территориянең социаль-иқтисады үсеше фаразы нигезендә фаразлана.

Шәһәр Советына карау өчен бюджет турында карар кертелгәннән соң кабул ителгән һәм шәһәр бюджеты керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Советының муниципаль хокукый актлары нигезләмәләре ағымдагы финанс елына һәм план

чорына бюджетка үзгөрешләр кертелгәндә чираттагы финанс елында агымдагы финанс елына һәм план чорына агымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә исәпкә алына.

38 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, Россия Федерациясе БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән методика тәртибендә һәм нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

кабул ителә торган йөкләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге йөкләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен беренче чиратта планлаштырганда гамәлдәге һәм үтәлмәгән йөкләмәләренә исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алып, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

39 статья. Салым чыгымнарының исемлеге һәм бәясе

1. Шәһәрнең салым чыгымнары исемлеге муниципаль программалар һәм аларның структур элементлары киселешендә, шулай ук муниципаль программаларга карамый торган эшчәнлек юнәлешләрендә башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә төзелә.

2. Шәһәрнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләренә үтәп, башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә ел саен гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре шәһәрнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләгәндә исәпкә алына.

40 статья. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар башкарма комитет тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм аларны формалаштыру, гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе башкарма комитет карары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган башкарма комитет карары нигезендә, бюджет чыгымнарының максатчан маддәсенең һәр программасы буенча шәһәр бюджеты турында шәһәр Советы карары белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгөрешләр башкарма комитет карары белән билгеләнгән срокларда расланырга тиеш. Шәһәр Советы муниципаль программалар проектларын һәм муниципаль программаларга шәһәр Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә үзгөрешләр кертү турындагы тәкъдимнәренә карауны гамәлгә ашырырга хокуклы.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү уздырыла. Күрсәтелгән бәяләүне үткөрү тәртибе һәм аның критерийлары башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижеләре буенча башкарма комитет тарафыннан элек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап туктату яисә үзгәртү кирәклегенә турында, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында карар кабул ителергә мөмкин.

41 статья. Ведомство максатчан программалары

Шәһәр бюджетында ведомствоның максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру башкарма комитетта билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

3 бүлек. ШӘҺӘР БЮДЖЕТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

42 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карарында бюджет керемнәренә гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты) керә торган бюджетның төп характеристикалары, шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Советы карарлары (шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карарларыннан тыш) тарафыннан билгеләнгән башка күрсәткечләр булырга тиеш.

Шәһәр бюджеты турында шәһәр Советы карарында РФ БК, Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы, Татарстан Республикасы законнары һәм РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар белән билгеләнмәгән очракта, жирлекләр бюджетлары арасында керемнәренә бүлү нормативлары булырга тиеш.

2. Шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карары белән түбәндәгеләр раслана:

РФ БК 160.1 статьясында каралган очракларда шәһәр бюджеты керемнәренә баш администраторлары исемлегенә;

РФ БК 160.2 статьясында каралган очракларда шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлегенә;

чыгым төрләренә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) йә чыгымнарның төрләре классификациясенә чираттагы финанс елына һәм план чорына, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) төркемнәре (төркемнәре һәм (яисә) чыгымнар төрләренә һәм (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) төркемнәре, чыгымнар төрләре классификациясенә чираттагы финанс елына һәм план чорына, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, тиешенчә Россия Федерациясенең Законы, Татарстан Республикасы Советы карары белән билгеләнгән очракларда, бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы;

гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме;

чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясенең бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме шәһәр бюджеты чыгымнарының гомуми күләменә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия

Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында шәһәр бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы;

муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел күбрәк узган торышына карап, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелгән булса;

шәһәр Советы карары белән билгеләнгән шәһәр бюджетының башка күрсәткечләре.

3. Шәһәр Советының чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, шәһәр бюджеты турында карар проекты расланган шәһәрнең планлаштырылган чоры параметрларын үзгәртү һәм аларга шәһәр бюджеты проектының планлаштырылган чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Шәһәр бюджеты план чоры параметрларын үзгәртү шәһәр Советы карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карары белән шәһәр бюджеты чыгымнарының тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) шәһәр бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән тыш, шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карары белән билгеләнгән максатларга чираттагы финанс елыннан башлап (бюджетта чагылыш табуга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым төрләре буенча шәһәр бюджеты керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

43 статья. Шәһәр бюджеты проекты белән бер үк вакытта бирелә торган документлар һәм материаллар

Шәһәр Советына бюджет турындагы карар проекты белән бер үк вакытта түбәндәгеләр тапшырыла:

шәһәрнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының үткән чорында шәһәрнең социаль-иқтисадый үсешенә якынча йомгаклар һәм агымдагы финанс елында шәһәрнең социаль-иқтисадый үсешенең көтелә торган нәтижәләре;

шәһәрнең социаль-иқтисадый үсеш фаразы;

шәһәрнең чираттагы финанс елына һәм план чорына берләштерелгән бюджетының төп характеристикаларын фаразлау (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты) йә урта сроклы финанс планы;

бюджет проектына аңлатма;

бюджетара трансфертларны бүлүнең методикалары (методикалары проектлары) һәм исәпләре;

муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, елның 1 гыйнварына чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел артуыннан килүче хәле буенча;

агымдагы финанс елына бюджетның көтелгән үтәлешен бәяләү;

күрсәтелгән бюджет сметаларына карата Финанс-бюджет палатасы белән каршылыklar килеп чыккан очракта бирелә торган бюджет сметаларының шәһәр Советы тарафыннан тәкъдим ителгән проектлары;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганакалары реестрлары;

башка документлар һәм материаллар.

Шәһәр бюджеты турындагы карар белән муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү расланганда шәһәр бюджеты турындагы карар проектына муниципаль программалар паспорты (күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары) тәкъдим ителә.

Шәһәр бюджеты турында карар проектында бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү кушымтасы булмаса, бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта шәһәр бюджеты турындагы карар проектына кушымталар составына кертелә.

44 статья. Шәһәр бюджеты турында карар проектын шәһәр Советы каравына кертү

1. Башкарма комитет шәһәр Советы карары белән билгеләнгән срокларда, әмма агымдагы елның 15 ноябрәннән дә соңга калмыйча, шәһәр бюджеты турында карар проектын шәһәр Советы каравына кертә.

2. Шәһәр Советына бюджет проекты белән бер үк вакытта әлеге Нигезләмәнең 31 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар тапшырыла.

45 статья. Шәһәр бюджеты турындагы карар проектын карау һәм раслау тәртибе

1. Шәһәр бюджеты турындагы карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе РФ БК таләпләре нигезендә шәһәр Советы карары белән билгеләнә.

2. Шәһәр Советына шәһәр бюджеты турында карар кабул ителгән көннән алып ике эш көне эчендә шәһәр Советы рәисе аны контроль-хисап палатасына экспертиза уздыру өчен жиберә.

3. Контроль-хисап палатасы күрсәтелгән проектны алган көннән алып ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.

4. Контроль-хисап палатасы төзелү белән шәһәр бюджеты турында карар проекты комиссиядә, шулай ук шәһәр Советы депутатларына карауга жиберелә.

5. Контроль-хисап палатасының бәяләмәсе шәһәр бюджеты турындагы карар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

6. Шәһәр Советы Рәисе Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе нигезендә шәһәр бюджеты турында йә аны эшләп бетерүгә кайтару турында карар кабул итә.

5. Шәһәр бюджеты турында кирәкле барлык документлар һәм материаллар белән карар проекты башкарма комитет тарафыннан шәһәр Советына эшләп бетерүгә керешкәннән соң биш эш көне эчендә тапшырылырга тиеш.

6. Шәһәр Советы шәһәр бюджеты турындагы карар проектын бер укылышта карый.

7. Шәһәр бюджеты проекты, шәһәр бюджетын раслау турындагы карар шәһәр Советы тарафыннан рәсми бастырып чыгарылырга тиеш.

8. Шәһәр Советы карарында билгеләнгән бюджет турындагы карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе бюджет турындагы карарның чираттагы финанс елның 1 гыйнварыннан үз көченә керүен, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 31 статьясы нигезендә күрсәткечләре һәм характеристикаларны (кушымталарны) күрсәтелгән карар нигезендә раслауны күздә тотарга тиеш.

9. Шәһәр бюджеты турындагы карар агымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта:

Финанс-бюджет палатасы бюджет акчаларын баш урнаштыручыларга ай саен бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет ассигнованиеләренең уникаль өлешеннән һәм хисап финанс елында бюджет йөкләмәләре лимитыннан артмаган күләмдә җиткерергә хокуклы;

шөһәр бюджеты турында карар белән билгеләнә торган башка күрсәткечләр шөһәр бюджеты турындагы карар белән хисап финанс елына билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансфертларны бүлү һәм (яисә) бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән рәвештә саклана.

10. Әгәр шөһәр бюджеты турындагы карар финанс елы башланганнан соң өч ай узгач үз көченә кермәсә, Финанс-бюджет палатасы өлеге статьяның 9 пункттында билгеләнгән шартларны үтәгәндә шөһәр бюджетын үтәүне оештыра.

Шул ук вакытта финанс-бюджет палатасының хақы юк:

бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм бюджет ассигнованиеләрен РФ БК билгеләгән юридик һәм физик затларга бюджет инвестицияләренә һәм субсидияләргә җиткерергә;

бюджет кредитлары бирергә;

кварталга исәпләгәндә алдагы финанс елын алган акчаларның сигезеннән бер күләмнән артыгы күләмдә алынмаларны башкарырга;

резерв фондларын формалаштырырга.

11. Әлеге статьяның 9 һәм 10 пунктларында күрсәтелгән чикләүләр гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә, муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә һәм түләүгә бәйле чыгымнарга кагылмый.

12. Әгәр шөһәр бюджеты турындагы карар алымдагы финанс елы башланганнан соң үз көченә керсә һәм күрсәтелгән карар үз көченә кәргән көнгә кадәр шөһәр бюджетын үтәү өлеге Нигезләмәнең 9 һәм 10 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырылса, күрсәтелгән карар үз көченә кәргән көннән бер ай эчендә башкарма комитет шөһәр бюджеты белән вакытлыча идарә итү чорында шөһәр бюджетының күрсәткечләрен ачыклаучы шөһәр бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проектын карау һәм раслау өчен шөһәр Советы карарын тәкъдим итә.

13. Күрсәтелгән карар проекты аны тәкъдим иткән көннән 15 көннән дәр артмаган вакытта шөһәр Советы тарафыннан карала һәм раслана.

4 бүлек. ШӨҺӘР БЮДЖЕТЫ ҮТӨЛЭШЕ

46 статья. Шөһәр бюджетын үтәү нигезләре

Шөһәр бюджетын үтәү башкарма комитет тарафыннан тәэмин ителә.

Шөһәр бюджетын үтәүне оештыру финанс-бюджет палатасына йөкләнә. Бюджетны үтәү җыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Шөһәр бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

47 статья. Шөһәрнең ирекле бюджет язмасы

1. Шөһәрнең җыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

Шөһәрнең җыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү Финанс-бюджет палатасы рәисе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Шөһәрнең җыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре шөһәр бюджеты турындагы карарга туры килергә тиеш.

Шәһәр бюджеты турында карар кабул ителгән очракта Финанс-бюджет палатасы рәисе шәһәрнең жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләрне раслый.

Шәһәр жыелма бюджет язмасына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә финанс-бюджет палатасы рәисе карарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

гавами норматив бурычларны башкару өчен каралган бюджет ассигнованиеләре бүлешкән очракта, - агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет турындагы карар белән расланган күрсәтелгән ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү исәбеннән аны 5 проценттан артмаган күләмдә арттыру исәбенә;

бюджет акчаларын алучылар (эш бирүчеләр) функцияләре һәм вәкаләтләре үзгәргән очракта, бюджет акчаларын алучылар (алар) тарафыннан бюджет акчалары тапшырылуга, бюджет акчаларын алучыларның (алучыларның) буйсынучанлыклары үзгәргә, муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуларның үзәкләштерелүенә «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясындагы 3 өлеше нигезендә муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясындагы 3 өлеше нигезендә, шәһәрнең жириле үзидарә органнары тарафыннан Россия Федерациясе БКның 154 статьясындагы 5 пунктнда каралган бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашырганда һәм бюджет ассигнованиеләре баш урнаштыручылар арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгәндә;

шәһәр бюджеты акчасына һәм (яисә) бу акчаларны суд чыгымнары өчен түләү, казна учреждениесе түләнергә тиешле салымнар, җыемнар, пенялар, штрафлар суммаларын арттыру исәбенә күчерүне күздә тоткан суд актларын үтәгән очракта;

резерв фондлары акчаларыннан, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында башкача резервланган акчалардан файдаланган (яңадан бүлгән) очракта, бюджет турындагы карарда аларны куллану күләме һәм юнәлешләре күрсәтелгән;

конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләре бүлешкән очракта һәм бюджет үтәлеше үзенчәлекләренә бәйле башка нигезләр буенча;

бюджет ассигнованиеләре агымдагы финанс елы белән план чоры арасында яңадан бүлешкән очракта - бюджет ассигнованиеләрнең гомуми күләме турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләрнең төп күрсәтмәсенә тиешле финанс елына муниципаль хезмәт күрсәтүләргә бюджет акчалары күләме чикләрендә;

максатчан билгеләнештәге субсидияләренә, субвенцияләренә, башка бюджетара трансфертларны бирү турында хәбәр алынган һәм, бюджет турында карар белән расланган күләмнәрдән тыш, физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган кире кайтарылмый торган керемнәрне максатчан билгеләнештәге башка бюджетара трансфертларны алган очракта, шулай ук күрсәтелгән чараларны кыскарткан (кире кайтарган) очракта;

муниципаль учреждениеләрнең тибы (буйсынучанлыгы) һәм муниципаль унитар предприятиеләрнең оештыру-хокукый рәвешә үзгәргән очракта;

агымдагы финанс елында төзелгән муниципаль контрактлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә түләү буенча төзелгән муниципаль контрактлар өчен хисап финанс елында, шул исәптән РФ БК 242.22 статьясы нигезендә бирелгән йөкләмәләренә үтәмәү өчен казначылык белән тәмин итү суммасына, күрсәтелгән муниципаль контрактларны үтәүгә бюджет ассигнованиеләрнең агымдагы финанс елы башына файдаланылмаган калдыгыннан артып китмәгән күләмдә, шул исәптән РФ БК билгеләгән таләпләр нигезендә күрсәтелгән муниципаль контрактларны үтәүгә бюджет ассигнованиеләре суммасына арттырылган булса;

хисап финанс елында бирелгән субсидияләр алучыларның финанс белән тәмин итү чыганагы мондый субсидияләр булган субсидияләр алучыларның акчалата

йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле чаралар чикләрендә юридик затларга субсидияләр бирүгә ағымдагы финанс елы башына айдаланылмаган күләмдә субсидияләр бирү өчен бирелгән бюджет ассигнованиеләре арттырылган очракта, РФ БК билгеләгән таләпләр нигезендә субсидияләр бирүгә бюджет ассигнованиеләре ағымдагы финанс елы башына айдаланылмаган калдыктан артмаган күләмдә;

бюджет ассигнованиеләре бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга яңадан кертелгән очракта һәм муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) бирелгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы 2 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 79 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән карарларга үзгәрешләр кертелгәннән соң күрсәтелгән муниципаль милеккә капитал салуларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү ысулы үзгәртелгәндә, муниципаль контрактлар яисә килешүләр, шулай ук, әгәр инвестицияләргә мәжбүри рәвештә нигезләү һәм аның технологик һәм бәя аудитын үткөрү максатларында инвестицияләр кертү һәм аны үткөрү турында килешүләр булса;

федераль законда билгеләнгән очракларда, электрон сертификаттан айдаланып сатып алына торган товарларның, эшләрнең, хезмәт күрсәтүләрнең аерым төрләре өчен түләүгә ағымдагы финанс елы башына айдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре өлгә максатларга РФ БК билгеләгән таләпләр нигезендә айдаланылмаган калдыктан артмаган күләмдә ағымдагы финанс елында бюджет ассигнованиеләре арттырылган очракта.

Өлгә пунктның жиденче абзацында күрсәтелгән шәһәр бюджеты акчалары Финанс-бюджет палатасында йә шәһәр Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы муниципаль хокукый акты (бюджет турындагы карардан тыш), бюджет акчаларын баш бүлүчегә билгеләнгән очракларда каралган. Өлгә пунктның жиденче абзацында күрсәтелгән акчалардан айдалану тәртибе (айдалану турында, аларны яңадан бүлү турында карарлар кабул итү тәртибе) башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Өлгә пунктта билгеләнгән нигезләрдә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә гамәлгә ашырыла, моңа өлгә пунктның унынчы, уникаль һәм үнөчәнче абзацларында билгеләнгән нигезләр керми, алар нигезендә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып башкарылырга мөмкин.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә гавами норматив бурычларны үтәүгә һәм муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рөхсәт ителми.

3. Шәһәрнең жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә чыгымнарның төрләрен классификацияләү төрләренең бүлекләренә, бүлекчәләренә, бүлекчәләренә, максатчан статьяларына, төркемнәренә (төркемнәренә һәм төркемнә) йә бюджет акчаларының төп бүлүчәләренә, бүлекләренә, бүлекчәләренә, бүлекчәләренә, максатчан статьяларына (муниципаль программаларга һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләренә), чыгымнар төрләренең төркемнәренә (төркемнәренә һәм төркемнәренә) бюджет акчаларының жыелма бюджет язмалары күрсәткелләрен раслау күздә тотыла.

Шәһәрнең жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджетлар чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләренең төркемнәре, төркемнәре (төркемнәре, ярдәмчә төркемнәре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау, шул исәптән бюджет чыгымнарының төрле максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре, бюджет акчаларының төп бүлүчәләре өчен дифференциацияләнгән булуы каралырга мөмкин.

4. Чыгымнар буенча шәһәрнең жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре бюджет акчаларын төп бүлүчеләргә чираттагы финанс елы башына кадәр житкерелә, моңа 190 һәм 191 статьяларында каралган очраklar керми.

Шәһәрнең жыелма бюджет язмасын тәзү һәм алып бару тәртибе белән жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүнең иң чик сроклары билгеләнергә мөмкин, шул исәптән әлеге статьяда күрсәтелгән нигезләрнең төрле төрләре буенча дифференциацияләнгән.

5. Жыелма бюджет язмасына бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә, шәһәр бюджетының бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш.

6. Шәһәр Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы карарлары (жирле бюджет турындагы карардан тыш) финанс-бюджет палатасы житәкчесе карарлары нигезендә бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү өчен өстәмә нигезләмәләр каралырга мөмкин һәм (яисә) бюджет турында карарда күрсәтелгән өстәмә нигезләрне билгеләү турында нигезләмәләр каралырга мөмкин.

48 статья. Касса планы

Финанс-бюджет палатасы касса планын тәзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең баш администраторлары, бюджет дефицитын финанслау чыганаclarының төп администраторлары тарафыннан касса планын тәзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрне тапшыру составын һәм срокларын билгели.

Муниципаль контрактларны, башка шартнамәләрне түләү буенча бюджеттан акчалар фаразы төзелә торган муниципаль контрактлар, башка килешүләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү срокларын һәм күләмнәрен тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда билгеләнгән срокларны һәм хезмәт күрсәтүләргә исәпкә алып төзелә.

касса планын тәзү һәм алып бару Финанс-бюджет палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

49 статья. Керемнәр буенча шәһәр бюджетын үтәү

Шәһәр бюджетын керемнәр буенча үтәү түбәндәгеләргә күздә тотал:

РФ БК билгеләгән агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар буенча бүленә торган Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, җыемнар һәм башка керемнәр бүлүдән шәһәр бюджетының бердәм счетына шәһәр бюджеты һәм Татарстан Республикасының башка законнары турындагы карары һәм РФ БК нигезләмәләргә нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар турындагы карар белән казначылык счетларыннан шәһәр бюджетына керемнәргә һәм башка керемнәргә исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләргә башкару һәм тарату өчен казначылык счетларыннан керемнәр бүлү;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентлар суммалары;

Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны исәпкә алу;

администратор тарафыннан Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр керемнәргә төгәлләштерү;

Федераль казначылык тарафыннан артык бүленгән суммаларны, артык түләнгән яисә артык түләтелгән салымнарны, җыемнарны һәм башка түләүләргә кире

кайтаруны (исәпкә алуны, төгәлләштерүне) гамәлгә ашыру өчен кирәкле акчаларны, шулай ук Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү өчен тиешле казначылык счетларына арттырып түләнгән суммаларны һәм процентларны вакытында башкармаган өчен процентларны Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында исәпкә алу һәм аларны бүлү өчен түләүләрне исәпкә алу һәм бүлү өчен тиешле казначылык счетларына күчерү.

50 статья. Шәһәр бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше

1. Шәһәр бюджетын чыгымнар буенча үтәү, Россия Федерациясе БК һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Шәһәр бюджетын чыгымнар буенча үтәү түбәндәгеләрне күздә тоту:
бюджет һәм акча йөкләмәләрен кабул итү һәм исәпкә алу;

акча йөкләмәләрен раслау;

акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү;

акча йөкләмәләрен үтәүне раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләренең аңа кадәр җиткерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен ала.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар яисә закон, башка хокукий акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы үзенә җиткерелгән бюджет йөкләмәләренең тиешле лимитлары һәм кабул ителгән, әмма үтәлмәгән бюджет йөкләмәләре арасындагы аермадан артмаган күләмдә яңа бюджет йөкләмәләре ала.

4. Бюджет акчаларын алучы шәһәр бюджеты акчалары исәбеннән казначылык түләүләрен башкару турындагы күрсәтмәләр (алга таба - боерык) һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә, ә оператив-эзләү чараларын үтәүгә һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм җинаять судында катнашучыларның башка катнашучыларына карата куркынычсызлык чараларын гамәлгә ашыруга бәйле очрактарда акча йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

Федераль казначылык, бюджет һәм акча йөкләмәләрен исәпкә куйганда финанс-бюджет палатасы, акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләгәндә әлеге статьяның 1 пунктында каралган тәртип нигезендә түбәндәгеләрне тикшереп тора:

бюджет акчаларын алучыларга җиткерелгән бюджет йөкләмәләренең яисә бюджет ассигнованиеләренең тиешле лимитларыннан, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе коды турындагы мәгълүматның бюджет йөкләмәләренә туры килүеннән артык булмавы;

тиешле бюджет йөкләмәсе исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәләре турындагы мәгълүматка туры килүе;

акча йөкләмәләре, акчалата йөкләмә турында мәгълүмат түләү өчен карарда күрсәтелгән мәгълүматның туры килүе;

акча йөкләмәләре барлыкка килүне раслый торган документлар булу.

Финанс-бюджет палатасында һәм әлеге статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә әлеге мәгълүмат пунктында күрсәтелгән мәгълүматка өстәмә рәвештә контрольдә тотылырга тиешле башка мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрында муниципаль контракт турындагы белешмәләренең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка

килгән бюджет йөкләмәсен исәпкә алу турында белешмәләрнең туры килүен тикшереп тору гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет йөкләмәләре лимитлары алучыларга җиткерелгән бюджет акчалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Ачык норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет ассигнованиеләре бюджет акчаларын алучыга җиткерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау бюджет акчаларын физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары, халыкара хокук субъектлары файдасына күчәрүне раслый торган күрсәтмәләр нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчаларын үтәү буенча акча йөкләмәләрен үтәмәүне раслый торган башка документларны тикшерү.

51 статья. Бюджет язмасы

1. Төп бүлүчеләрнең (боерык бирүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертеп, финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары җыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары белән расланган финанс-бюджет палаталары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүчә (бүлүчә) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет язмаларының чыгымнар һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары күрсәткечләре ведомство буйсынуындагы күрсәтмәчеләргә һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга чираттагы финанс елы башына кадәр җиткерелә, моңа 190 һәм 191 статьяларында каралган очраklar керми.

3. Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе чыгымнарның ярдәмчә төркемнәре (төркемчәләре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләренең раслана торган лимитларын төгәлләштерүне бюджет акчаларының баш бүлүчесенең (күрсәтмә бирүчесенең) хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

4. Бюджет акчалары баш урнаштыручының чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләре җыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә үзгәртү, җыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчалары бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләре бюджет акчалары баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә үзгәртү бюджет акчаларын бүлүчегә рөхсәт ителми.

52 статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча шәһәр бюджетын үтәү, җыелма бюджет язмасы нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары, администраторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла, моңа бюджетның бердәм счётында калган акчалар белән идарә итү буенча операцияләр керми, РФ БК нигезләмәләре нигезендә Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлгә тиешле акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

53 статья. Шәхси счетлар

1. Бюджетлар керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу аның тарафыннан Федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларында башкарыла.

2. Жирле бюджетларны үтәү операцияләрен исәпкә алу шәһәрнең Финанс-бюджет палатасында, Федераль казначылыкта шәһәрнең финанс-бюджет палатасында ачылган шәхси счетларында, моңа Россия Федерациясе БК билгеләгән очраklar керми, житештерелә.

3. Жирле бюджетлардан акча алучыларның Россия Федерациясе законнары нигезендә вакытлыча карамагына керә торган һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очраklarда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яисә күчерелергә тиешле акчалар белән операцияләргә исәпкә алу шәһәрнең финанс-бюджет палатасында ачылган шәхси счетларда башкарыла.

4. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләргә исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраklarдан тыш, шәһәрнең финанс-бюджет палатасында ачылган шәхси счетларда башкарыла.

5. Финанс белән тәэмин итү чыганагы - шәһәр бюджетыннан бирелгән акчалар булган акчаларны алучылар акчалары белән операцияләргә исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраklarда, финанс-бюджет палатасында ачылган исәп-хисап счетларында башкарыла.

6. Финанс белән тәэмин итү чыганагы 242.26 БК статьясында күрсәтелгән акчалар булган казначылык озатуында катнашучыларның акчалары белән операцияләргә исәпкә алу федераль законнарда билгеләнгән очраklarда, финанс-бюджет палатасында ачылган исәп-хисапларда башкарыла.

7. Әлеге статьяда күрсәтелгән шәхси счетлар бюджет процессында катнашучыларга, бюджет һәм автоном учреждениеләргә, бюджеттан акчалар алучыларга, бюджет процессында катнашучылар реестрына алар турында белешмәләр кертелгәннән соң казначылык ярдәмендә катнашучыларга, шулай ук бюджет процессында катнашучы юридик затларга ачыла.

Әлеге пунктның беренче абзацында каралган таләпләр индивидуаль эшқуарлар һәм физик затлар - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләр булган казначылык озатуында катнашучыларга карата кулланылмый.

8. Шәһәрнең Финанс-бюджет палатасында шәхси счетлар ачу һәм алып бару Федераль казначылыкта билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә шәһәрнең финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

9. Әлеге статьяда күрсәтелгән шәхси счетлар РФ БК 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле төрләренә ачыла.

54 статья. Шәһәр финанс-бюджет палатасының аерым функцияләрен Федераль казначылык белән гамәлгә ашыру

1. Шәһәр башкарма комитеты мөрәжәгать иткән очракта Федераль казначылык шәһәрнең финанс-бюджет палатасының түбәндәге аерым функцияләрен гамәлгә ашыра:

1) бюджет үтәлеше операцияләрен исәпкә алу өчен билгеләнгән шәхси счетларны ачуга һәм алып баруга, шәһәр бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, боеручыларга һәм алучыларга, һәм шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторларына (администраторларына);

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын, финанслауның иң чик күләмнәрен (әлеге статьяда алга таба - бюджет мәгълүматлары) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторларына, боерык бирүчеләргә һәм аларны алучыларга (администраторларга) житкереп;

3) шәһәр бюджеты акчаларын алучыларның бюджет һәм акчалата йөкләмәләрен исәпкә алып;

4) шәһәр бюджеты акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре өчен түләүгә бәйле операцияләргә санкцияләүгә;

5) шәһәр бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча карамагына керә торган акчалар белән операцияләргә исәпкә алу өчен шәхси счетлар ачу һәм алып бару;

6) муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр чыгымнары буенча операцияләр үткөрәп һәм аларны финанслар белән тәэмин итү чыганагы - әлеге учреждениеләр тарафыннан шәһәр бюджетыннан алынган акчалар;

7) бюджеттан акчалар алучылар, казначылык озатуында катнашучылар акчалары белән операцияләргә исәпкә алу өчен билгеләнгән шәхси счетларны ачу һәм алып бару, аларны финанс белән тәэмин итү чыганагы шәһәр бюджеты акчалары булган казначылык озатуында катнашучылар;

8) бюджеттан акча алучыларның, казначылык озатуында катнашучыларның чыгымнары буенча операцияләргә санкцияләү белән, аларны финанс белән тәэмин итү чыганагы шәһәр бюджеты акчалары булган шәхси счетлар ачылган;

9) шәһәр бюджетының бердәм сетына жәлеп итеп һәм жәлеп ителгән акчаларны РФ БК 236.1 маддәсенәң 9 пункты нигезендә кире кайтару белән.

2. Шәһәр башкарма комитетының Федераль казначылыкка мөрәжәгатен жибәрү тәртибе, шәһәр бюджетын үтәүгә бәйле финанс органы функцияләрен тапшыру үзенчәлекләре һәм әлеге статьяда каралган мөрәжәгатьләргә Федераль казначылыгын карау тәртибе Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгели.

3. Федераль казначылык әлеге статьяның 1 пунктының 1 - 7 бүлекләрендә күрсәтелгән функцияләргә гамәлгә ашырган очракта, казначылык хезмәте күрсәтү үзенчәлекләре Федераль казначылыкны билгели.

4. Федераль казначылык белән шәһәрнең финанс-бюджет палатасының аерым функцияләрен гамәлгә ашыруны туктату әлеге статьяның 2 пункты нигезендә шәһәр Башкарма комитетының мөрәжәгате нигезендә башкарыла.

55 статья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенәң бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет акчаларының баш күрсәтмәсендә билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченәң бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булган казна учреждениесенәң бюджет сметасы әлеге орган житекчесе яисә әлеге орган исеменнән Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә эш итәргә вәкаләтле башка зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенәң бюджет сметасының расланган күрсәткечләре аңа кадәр житекерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенәң бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар планнарын төзегәндә каралган муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар закупкаларын гамәлгә ашыру өчен финанс белән тәэмин итү күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Казна учреждениесенәң бюджет сметасында казна учреждениесенәң бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр өстәмә рәвештә расланарга тиеш.

Казна учреждениесенәң бюджет сметасы күрсәткечләре, аның житекчесе казна учреждениесенәң бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокукы

бирелгән, бюджет йөкләмәләренең өстәлгән лимитлары чикләрендә, шулай ук бюджет йөкләмәләренең алынган лимитлары чикләрендә төгәлләштерелергә мөмкин.

56 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә чыгымнар буенча шәһәр бюджетын үтәүне оештырганда агымдагы финанс елның тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәрен) баш бүлүчегә, боерык бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга раслау һәм житкерү күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләмнәре тулаем алганда баш бүлүчегә, боерык бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга карата төп бүлүчеләрне, бюджет акчаларын алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә, агымдагы финанс елы башыннан сизелерлек яисә квартал саен арта торган нәтижә белән билгеләнә.

57 статья. Шәһәр бюджеты үтөлеше турындагы карар белән расланган керемнәрдән файдалану

1. Шәһәр бюджетын үтәгәндә фактта гомуми керемнәр күләме шәһәр бюджеты турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш алынган керемнәр агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга муниципаль бурычларны биләүгә, муниципаль бурычларны каплауга, шулай ук, Россия Федерациясе БК 217 статьясындагы 3 пункттында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, шәһәрнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә кертелгән үзгәрешләр кертмичә Финанс-бюджет палатасы тарафыннан жибәрелергә мөмкин.

Максатчан билгеләнеше (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән Россия Федерациясе БК 242 статьясындагы 5 пункттында билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган, шулай ук шәһәр бюджеты турында карар белән расланган керемнәрдән тыш бюджетны үтәгәндә фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган керемнәр шәһәр бюджеты чыгымнарын арттыруга, агымдагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертәп, күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган шәһәр бюджеты чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

58 статья. Агымдагы финанс елын төгәлләү

1. Агымдагы финанс елында шәһәр бюджетын үтәү операцияләрен төгәлләү РФ БК таләпләре нигезендә финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Шәһәр бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре үз эшчәнлеген 31 декабрьдә туктаталар.

3. Шәһәр бюджетының бердәм счетында булмаган бюджет акчаларының бюджет акчаларын алучылар тарафыннан файдаланылмаган калдыклары агымдагы финанс елның соңгы ике эш көненнән дө соңга калмыйча, Россия Федерациясе БК каралмаган булса, бюджет акчаларын алучылар тарафыннан шәһәр бюджетының бердәм счетына күчерелергә тиеш.

4. Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар, финанс белән тәэмин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансфертлардан тыш, алар элек бирелгән

бюджет керемәнә кире кайтарылырга тиеш, шушы финанс елның беренче 15 эш көне эчендә.

Хисап финанс елында файдаланылмаган әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән бюджетара трансфертларга ихтыяж булу (булмау турында) турында шәһәр бюджеты акчалары акчалары баш администраторы тарафыннан карар кабул итү, шулай ук аларны элек бирелгән бюджетка кире кайтару турында карар кабул иткәндә, аларда ихтыяж булу турында карар кабул ителгәндә күрсәтелгән акчалар бюджетка кергән көннән алып 30 эш көннән дә соңга калмыйча гамәлгә ашырыла, алар элек бирелгән бюджет чыгымнары турындагы хисап нигезендә, шәһәр бюджетының төп администраторы билгеләгән билгеләгән тәртиптә формалаштырылган һәм тәкъдим ителгән күрсәтелгән бюджетара трансфертлар финанс белән тәэмин итү чыганагы булып тора.

Федераль бюджеттан билгеләнгән субсидияләр, субвенцияләр һәм максатчан билгеләнештәге башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу турында шәһәр бюджетының төп администраторы карары нигезендә, финанс белән тәэмин итү чыганагы булып хисап елында файдаланылмаган Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре торган, ул билгеләгән тәртиптә тиешле финанс органы белән килештерелгән, бюджетара трансфертларның калган өлеше күләмәндәге акчалар ағымдагы финанс елында күрсәтелгән бюджетара трансфертларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын финанс белән тәэмин итү өчен шәһәр бюджеты керемәнә кайтарылырга мөмкин.

Әлеге пунктның 3 абзацында каралган карарлар кабул итү тәртибе жирле бюджетлардан бюджетара трансфертларны кире кайтару тәртибен җайга сала торган жирле администрациянең муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларның файдаланылмаган өлеше, финанс тәэминаты чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансфертлардан тыш, тиешле бюджет керемәнә күчерелмәгән очракта, күрсәтелгән акчалар бюджет керемәнә күчерелгәргә тиеш, аннан алар бирелгән, Россия Федерациясе Финанс-бюджет палатасы билгеләгән гомуми таләпләргә үтәгән тәртиптә.

Федераль бюджеттан бирелгән файдаланылмаган бюджетара трансфертларны түләтү Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5. Финанс-бюджет палатасы ағымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен чираттагы финанс елның гыйнвар аенда Россия Федерациясендә эш көне булмаган бәйрәм көннәрендә кирәкле акчалар белән тәэмин итү тәртибен билгели.

6. Банк депозитларында РФ БК нигезендә урнаштырылган ағымдагы финанс елы ахырына акча булу рәхсәт ителә.

5 бүлек. КАЗНАЧЫЛЫК ЯГЫННАН ТӘЭМИН ИТҮ

59 статья. Финанс белән тәэмин итү чыганагы шәһәр бюджетыннан бирелә торган акчалар булган казначылык ярдәме күрсәтелгәргә тиешле акчалар

1. РФ БК 242.23 статьясындагы 5 пункты нигезендә Казначылык озатуында түбәндәгеләр булырга тиеш:

а) муниципаль контрактлар, килешүләр, контрактлар (килешүләр), контрактлар (килешүләр) нигезендә алына торган акчалар, аларның үтәлешен финанс белән тәэмин итү чыганагы - шәһәр бюджетыннан бирелә торган акчалар, аларга аванслар һәм исәпләүләр кертелә алмый:

50 миллион сумнан кимрэк суммада төзелә торган муниципаль контрактлар буенча;

муниципаль бюджет яисә автоном учреждениеләр тарафыннан 50 миллион сумнан кимрэк суммага төзелә торган контрактлар (килешүләр) буенча, аларның шәхси счетлары Финанс - бюджет палатасында ачылган, күрсәтелгән учреждениеләргә Россия Федерациясе законнары нигезендә керә торган акчалар исәбәннән;

б) федераль законнарда, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында (Россия Федерациясе БК 242.27 статьясындагы 1 пунктчасының дүртенче абзацында күрсәтелгән акчаларны да кертеп) билгеләнгән очрақларда казначылык озатуында катнашучылар ала (алган) акчалар.

2. Әлеге статьяның 1 пункты нигезендә билгеләнгән чараларны Казначылык белән озата бару Финанс - бюджет палатасы яисә Федераль казначылык тарафыннан Россия Федерациясе БК 220.2 статьясы нигезендә Финанс - бюджет палатасының аерым функцияләрен башкарганда гамәлгә ашырыла.

60 статья. Казначылык тарафыннан озатылырга тиеш булмаган акчалар

Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә бирелә торган акчалар казна күзәтүе астында булмый:

а) нигезендә:

гомуми файдаланудагы тимер юл транспортында йөкләр һәм пассажирлар ташуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәт күрсәтүләр, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү билетлары, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү өчен билетлар, арендау, казначылыкта катнашучыларныкы булган инженерлык челтәрләрен, коммуникацияләрен, корылмаларны күчерү (яңадан урнаштыру), тоташтыру эшләрен башкару максатларында аренда максатларында вакытлы басмаларга язылу, йөкләр һәм пассажирлар ташуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәт күрсәтүләр, шулай ук шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү өчен билетлар, билетлар, вакытлы басмаларга язылу, финанс челтәрләрен, коммуникацияләрен, корылмаларны күчерү (тоташтыру) буенча эшләр башкару максатыннан төзелә торган муниципаль контрактлар, контрактлар (килешүләр) тапшыру, элемент хезмәтләрен сатып алу максатыннан төзелә торган муниципаль контрактлар;

башкаручылары муниципаль казна учреждениеләре булган муниципаль контрактлар (контрактлар);

үтәүләре Россия Федерациясе законнары нигезендә банк тарафыннан алып барылырга тиешле муниципаль контрактларны;

субсидияләр (бюджет инвестицияләре) бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү кысаларында төзелгән контрактларны (шартнамәләрне) Россия Федерациясе Хөкүмәте карары буенча;

б) алынмаган керемнәрне каплау яисә товарларны житештерүгә (реализацияләүгә), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә рәвештә фактта тотылган чыгымнарны каплау тәртибендә;

в) фән һәм техника, мәгариф, мәдәният, сәнгать һәм массакуләм мәгълүмат чаралары өлкәсендә дәүләт алдындагы казанышлары өчен (грантлар, аларны бирү шартлары куелган грантлардан тыш, аларны биргән вакытта билгеләнгән шартларга һәм (яисә) максатларга туры килүен раслагач, алардан файдалану таләбе куелган грантлардан тыш, Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте грантлары, премияләр, стипендияләр һәм башка бүләкләүләр);

г) социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга, шулай ук бюджет турындагы карар белән күрсәтелгән башка юридик затларга.

6 бүлек. ШӘҺӘРНЕҢ БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

61 статья. Бюджет исәбенә алу һәм бюджет хисаплылыгы нигезләре

1. Бюджетны исәпкә алуның һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан Россия Федерациясе БК нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Бюджет хисабы финанс һәм финанс булмаган активларның һәм шәһәрнең йөкләмәләренең торышы турында, шулай ук күрсәтелгән активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында акчалата чагылышта мәгълүматны жьюның, теркәүнең һәм гомумиләштерүнең тәртипле системасыннан гыйбарәт.

Казначылык түләүләре системасында башкарыла торган операцияләр турында мәгълүматны жью, теркәү һәм гомумиләштерү максатларында казначылык түләүләре системасында Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары структурасында һәм (яисә) казначылык түләүләре системасында катнашучылар структурасында, шулай ук күрсәтелгән операцияләрнең нәтижеләре турында (алга таба - казначылык исәбе) Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәпкә алуы Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә ала торган счетлар планнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджетны исәпкә алу һәм аларны куллану буенча инструкция хисаплары планнары Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылыгы түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) шәһәр бюджетының үтөлеше турында хисап;
- 2) шәһәр бюджетын үтәү балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижеләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

4. Бюджет акчаларын төп бүлүчеләр (бюджет акчаларын алучылар) тарафыннан бюджет исәбенә алуның һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясен үтәп, финанс мәгълүматын детальләштерүне тәэмин итә торган ведомство (эчке) актлары кулланыла ала.

62 статья. Бюджет хисаплылыгын төзү

1. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (боерык бирүчеләр) тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә шәһәр бюджеты керемнәре администраторлары, шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары тарафыннан бюджет хисабын төзиләр.

Шәһәр бюджеты акчаларының баш администраторлары билгеләнгән срокларда финанс-бюджет палатасына бюджет хисабын тапшыра.

2. Шәһәрнең бюджет хисабы бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгы нигезендә финанс-бюджет палатасы тарафыннан төзелә.

3. Шәһәрнең бюджет хисабы еллык була. Шәһәр бюджетының үтөлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.

4. Шәһәрнең бюджет хисабы Башкарма комитетка финанс-бюджет палатасы тарафыннан тапшырыла.

5. Агымдагы елның беренче кварталында, яртыеллыгында һәм тугыз аенда шәһәр бюджетының үтөлеше турында хисап башкарма комитет тарафыннан раслана һәм шәһәр Советына һәм Контроль-хисап палатасына жиберелә.

Шәһәр бюджетының үтөлеше турында еллык хисап шәһәр Советы карары белән расланьрга тиеш.

6. Финанс-бюджет палатасы шәһәрнең берләштерелгән бюджетын үтәү турында Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына бюджет хисабы тапшыра.

Бюджет хисаплылыгын тапшыру Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы билгеләгән срокларда гамәлгә ашырыла.

63 статья. Шәһәр бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Шәһәр бюджеты үтәлеше турында еллык хисап аны шәһәр Советында караганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисапларын тышкы тикшерүне үз эченә ала һәм шәһәр бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләргә тиеш.

2. Шәһәр бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү, РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып, шәһәр Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә Контроль-хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Шәһәр бюджетының үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясә БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып, тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру вәкаләтләрен тапшыру турында Татарстан Республикасы Хисап палатасы белән килешү төзегән очракта, Татарстан Республикасы Хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Башкарма комитет агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча аңа бәяләмә әзерләү өчен шәһәр бюджетының үтәлеше турында хисап тапшыра. Шәһәр бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган сиктә уздырыла.

4. Контроль-хисап палатасы бюджет акчалары баш администраторларының еллык бюджет хисабының еллык бюджет хисабы күрсәткечләрен исәпкә алып, шәһәр бюджеты үтәлеше турында хисапка бәяләмә әзерли.

5. Шәһәр бюджетының үтәлеше турында еллык хисапка Бәяләмә шәһәр Советына контроль-хисап палатасы тарафыннан бер үк вакытта башкарма комитетка юллама белән тапшырыла.

64 статья. Шәһәр Советы бюджетының үтәлеше турында еллык хисапны шәһәр Советы тарафыннан тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Шәһәр бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау тәртибе шәһәр Советы тарафыннан РФ БК нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Шәһәр бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет һәм бюджет хисабы үтәлешенә анализ булган аңлатма, муниципаль биремне үтәү турындагы белешмәләр һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләрен файдалануның башка нәтижәләре турындагы белешмәләр, шәһәр бюджеты үтәлеше турындагы карар проекты, шәһәр бюджеты үтәлеше турындагы башка бюджет хисабы һәм шәһәрнең берләштерелгән бюджетының үтәлеше турында бюджет хисабы, Россия Федерациясә бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Шәһәр Советы шәһәр бюджетының үтәлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча шәһәр бюджетының үтәлеше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында карар кабул итә.

Шәһәр Советы шәһәр бюджетының үтәлеше турындагы карарны кире каккан очракта, ул күрсәткечләргә дәрәс чагылдырмау яисә тулысынча кире кагу фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган сиктә кабат тапшыру өчен кайта.

4. Шәһәр бюджетының үтәлеше турында еллык хисап шәһәр Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

65 статья. Шәһәр бюджетының үтөлеше турында карар

Шәһәр бюджетын үтәү турындагы карар белән, керемнәрнең, чыгымнарның һәм бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен шәһәр бюджетының үтөлеше турында хисап раслана.

Хисап финанс елында шәһәр бюджетын үтәү турындагы карарга аерым кушымталар белән түбәндәге күрсәткечләр раслана:

бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;
шәһәр бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;

бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

Шәһәр бюджетын үтәү турындагы карар белән шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы законы, шәһәр Советының шәһәр бюджетын үтәү турындагы карары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

7 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

66 статья. Муниципаль финанс контроле төрләре

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен, физик затларга муниципаль берәмлек бюджетыннан бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрен һәм йөкләмәләрен, шулай ук муниципаль контрактлар, килешүләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңгы финанс контроленә бүленә.

2. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контроле районның контроль-хисап палатасының контроль эшчәнлегенә булып тора.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә эчке муниципаль финанс контроле контроль эшчәнлек, Финанс-бюджет палатасы, район башкарма комитеты, шәһәр бюджетын казначылык белән үтәүче орган булып тора.

4. Беренчел контроль шәһәр бюджетын үтәү процессында бюджет хокук бозуларын кисәтү һәм чикләү максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Алдагы контроль аларны үтәүнең законлылыгын, исәпкә алуның һәм хисапчылыкның дәрәсләген билгеләү максатларында шәһәр бюджетын үтәү нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла.

67 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысуллары

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысуллары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.